

Projekt

z dnia 15 maja 2024 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY POWIATU W OPATOWIE**

z dnia 2024 r.

w sprawie rozpatrzenia informacji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Opatowie o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu opatowskiego za 2023 rok

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107) oraz art. 12a ust. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 416), uchwala się, co następuje:

§ 1. 1. Przyjmuje się informację Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Opatowie o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu opatowskiego za 2023 rok.

2. Informacja, o której mowa w ust. 1, stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Opatowie.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Powiatu
w Opatowie

Bożena Kornacka

**Powiatowa Stacja
Sanitarno - Epidemiologiczna
w Opatowie**

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU OPATOWSKIEGO 2023

**Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
w Opatowie**

Opracowanie zbiorowe

Autorzy:

Jolanta Rękas-Szylar - Wstęp

Beata Janicka – rozdział 1 i 5

Magdalena Masternak – rozdział 2 i 4

Anna Miśkiewicz – rozdział 3

Lucyna Mizera – rozdział 6

Anna Gniaź – rozdział 7

Kinga Dorociak – rozdział 8

Magdalena Masternak – Podsumowanie

Skład i opracowanie graficzne

Zbigniew Gubernat

Spis treści

WSTĘP	5
1 SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA POWIATU OPATOWSKIEGO W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŻNYCH W 2023 ROKU	7
1.1 ZACHOROWANIA NA CHOROBY ZAKAŻNE	7
1.2 WSPÓLPRACA Z POWIATOWYM INSPEKTORATEM WETERYNARII	18
1.3 REALIZACJA PROGRAMU SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH	18
1.4 PODSUMOWANIE	20
2 JAKOŚĆ WODY DO SPOŻYCIA I CIEPŁEJ WODY UŻYTKOWEJ	21
2.1 WYMAGANIA, JAKIM POWINNA ODPOWIADAĆ JAKOŚĆ WODY	21
2.2 CHARAKTERYSTYKA POSZCZEGÓLNYCH GRUP URZĄDZEŃ ZAOPATRZENIA LUDNOŚCI W WODĘ	22
2.3 BADANIA CIEPŁEJ WODY W SZPITALACH I W BUDYNKACH ZAMIESZKANIA ZBIOROWEGO NA OBECNOŚĆ PAŁECZEK LEGIONELLA SP.	23
2.4 PODSUMOWANIE I WNIOSKI	24
3 ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY	25
4 STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ I KĄPIELISK	28
4.1 STAN SANITARNY WYBRANYCH OBIEKTÓW I URZĄDZEŃ	28
4.2 WNIOSKI	31
5 STAN SANITARNY ZAKŁADÓW OCHRONY ZDROWIA	32
5.1 DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZA WYKONYWANA PRZEZ PODMIOTY LECZNICZE	32
5.2 DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZA WYKONYWANA PRZEZ PRAKTYKĘ ZAWODOWĄ	33
5.3 WNIOSKI	34
6 NADZÓR ŚRODOWISKA PRACY	35
6.1 PROWADZENIE NADZORU	35
6.2 DZIAŁANIA W ZAKRESIE PROMOCJI I WSPÓLPRACY	37
6.3 PODSUMOWANIE	38
7 NADZÓR NAD PLACÓWKAMI NAUCZANIA I WYCHOWANIA ORAZ PLACÓWKAMI WYPOCZYNKU DZIECI I MŁODZIEŻY, PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA	39
7.1 HIGIENA DZIECI I MŁODZIEŻY	39
7.2 PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA	41
8 STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I WYROBÓW KOSMETYCZNYCH	43
8.1 OCENA STANU SANITARNO-HIGIENICZNEGO WYBRANYCH GRUP NADZOROWANYCH OBIEKTÓW	43
8.2 JAKOŚĆ ZDROWOTNA ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH, MATERIAŁÓW I WYROBÓW PRZEZNACZONYCH DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ W 2023 R.	45
8.3 NADZÓR NAD OBIEKTAMI ŻYWNOŚCIOWO-ŻYWIENIOWYMI ZLOKALIZOWANYMI W MIEJSCOWOŚCIACH TURYSTYCZNYCH I WYPOCZYNKOWYCH, GŁÓWNYCH SZLAKACH KOMUNIKACYJNYCH, PARKINGACH, DWORCACH PKS, STACJACH PALIW W LETNIM SEZONIE TURYSTYCZNYM	46
8.4 NADZÓR NAD OBIEKTAMI ŻYWIENIOWYMI W MIEJSCACH WYPOCZYNKU ZIMOWEGO I LETNIEGO DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ OCENA ICH FUNKCJONOWANIA	46
8.5 NADZÓR NAD PRAWIDŁOWOŚCIĄ OBROTU GRZYBAMI ŚWIEŻYMI, SUSZONYMI, PRZETWORAMI GRZYBOWYMI I ŚRODKAMI SPOŻYWCZYMI ZAWIERAJĄCYMI GRZYBY	46
8.6 NADZÓR NAD NOWĄ ŻYWNOŚCIĄ ORAZ ŻYWNOŚCIĄ GENETYCZNIE MODYFIKOWANĄ (GMO)	47

8.7	DZIAŁANIA PODEJMOWANE W ZWIĄZKU Z POWIADOMIENIAMI W SYSTEMIE RASFF (SYSTEM WCZESNEGO OSTRZEGANIA O NIEBEZPIECZNYCH PRODUKTACH ŻYWNOŚCIOWYCH I MATERIAŁACH DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ)	47
8.8	NADZÓR NAD SUPLEMENTAMI DIETY, ŚRODKAMI SPOŻYWCZYMI SPECJALNEGO PRZEZNACZENIA ŻYWIENIOWEGO, ŚRODKAMI SPOŻYWCZYMI WZBOGACONYMI WITAMINAMI LUB SKŁADNIKAMI MINERALNYMI.....	47
8.9	PODEJMOWANIE INTERWENCJI NA WNIOSEK KONSUMENTÓW LUB INNYCH INSTYTUCJI.....	48
8.10	POSTĘPOWANIE ZE ŚRODKAMI SPOŻYWCZYMI O NIEWŁAŚCIWEJ JAKOŚCI ZDROWOTNEJ	48
8.11	NADZÓR NAD MATERIAŁAMI I WYROBAMI PRZEZNACZONYMI DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ.	48
8.12	PODSUMOWANIE.....	48
PODSUMOWANIE		49
SPIS TABEL		50
SPIS WYKRESÓW		50

Wstęp

Państwowa Inspekcja Sanitarna działając na podstawie ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 338 z późn.) realizuje zadania z zakresu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym zakaźnych i zawodowych.

Głównym celem działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest działanie na rzecz zapobiegania powstawaniu chorób, szczególnie chorób zakaźnych i zawodowych poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie zdrowia publicznego w oparciu o analizę ryzyka zagrożenia zdrowia i życia, a także promowanie zdrowego stylu życia, nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia, bezpieczeństwem zdrowotnym wody oraz chemikaliami.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Opatowie zgodnie z delegacją zawartą w art. 12a ust. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej dokonuje corocznej oceny stanu bezpieczeństwa sanitarnego powiatu opatowskiego, uwzględniając istniejące zagrożenia dla zdrowia publicznego.

Miniony 2023 rok to rok powrotu do pewnej normalności w naszej pracy, czyli przedpandemicznej rzeczywistości.

W związku z ogłoszeniem przez Światową Organizację Zdrowia w dniu 05.05.2023 r. końca pandemii COVID-19, Minister Zdrowia rozporządzeniem z dnia 14 czerwca 2023 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 1028) z uwagi na znaczący spadek liczby zakażeń, hospitalizacji i zgonów spowodowanych SARS-CoV-2, z dniem 01.07.2023 r. zniósł stan zagrożenia epidemicznego spowodowany zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.

Tym samym zakończony został ponad trzyletni czas trwania epidemii i stanu zagrożenia epidemicznego COVID-19. Wirus SARS-CoV-2 „został z nami”, ale w innym wymiarze liczbowym. Odnotowaliśmy znacznie mniejszą liczbę przypadków i ze zdecydowanie łagodniejszymi przebiegami. Zadania związane z nadzorem nad zakażeniami koronawirusem SARS-CoV-2 z nami pozostały. Tak jak pozostały w pamięci poszczególne dni pandemii, podczas których pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Opatowie podejmowali ogromny wysiłek, by w powstałym kryzysie zdrowotnym zapewnić bezpieczeństwo sanitarno-higieniczne, a w szczególności epidemiologiczne mieszkańców powiatu opatowskiego, niezależnie od wykonywania najpilniejszych zadań ustawowych.

Wykonując zadania ustawowe sprawowaliśmy zapobiegawczy i bieżący nadzór sanitarny w zakresie zdrowia publicznego w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu innych chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Tak więc, podobnie jak w latach poprzednich prowadziliśmy monitoring jakości wody do spożycia, nadzór nad jakością zdrowotną żywności, żywienia, nadzór nad higieną środowiska pracy, bezpieczeństwem stosowanych preparatów chemicznych i ochroną przed szkodliwymi substancjami, a także nadzór nad warunkami higieny nauczania, wychowania, rekreacji

i wypoczynku, nad warunkami higieniczno-sanitarnymi w obiektach użyteczności publicznej ze szczególnym uwzględnieniem obiektów, w których udzielane są świadczenia zdrowotne.

W Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Opatowie zatrudnione są osoby, które posiadają wysokie kwalifikacje kierunkowe oraz specjalistyczną, stale poszerzaną wiedzę z zakresu zdrowia publicznego oraz innych dziedzin przydatnych w realizacji codziennych zadań. Pracujemy zgodnie z zapisami systemu zarządzania jakością, który jest stale doskonalony. Gwarantuje on wiarygodne, właściwie udokumentowane wyniki kontroli prowadzonych przez pracowników w ramach bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.

Informacje jakie zostały zawarte w niniejszej ocenie stanu sanitarnego powiatu opatowskiego wskazują, że stan sanitarno-epidemiologiczny w naszym regionie ulega systematycznej poprawie. W dalszym ciągu na bieżąco monitorujemy i egzekwujemy od osób odpowiedzialnych, przestrzeganie przepisów prawa i norm z zakresu szeroko rozumianego zdrowia publicznego.

Wysoki poziom bezpieczeństwa sanitarnego powiatu jest zasługą nie tylko Państwowej Inspekcji Sanitarnej, ale też wynikiem bardzo dobrej współpracy z innymi jednostkami kontrolującymi, organami administracji rządowej i samorządowej oraz instytucjami działającymi na rzecz poprawy zdrowia mieszkańców ziemi opatowskiej.

Niniejsze opracowanie przygotowane przez poszczególnych pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Opatowie współuczestniczących, czy też samodzielnie wykonujących szerokie spektrum zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej przedstawia ocenę stanu sanitarnego powiatu opatowskiego wg stanu na dzień 31.12.2023 r.

Państwowy Powiatowy

Inspektor Sanitarny w Opatowie

dr n. farm. Jolanta Rękas-Szylar

1 SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA POWIATU OPATOWSKIEGO W ZAKRESIE CHORÓB ZAKAŹNYCH w 2023 roku

Powiat opatowski obejmuje obszar 911,00 km². Tworzy go 8 gmin, w tym 3 gminy miejsko-wiejskie oraz 5 gmin wiejskich. Powiat zamieszkuje 48 693 mieszkańców (stan na 30.06.2023 r.).

W 2023 r. na bieżąco monitorowano sytuację epidemiologiczną w kraju i na świecie i podejmowano działania wynikające z aktualnej sytuacji epidemiologicznej w powiecie opatowskim, związane m.in. z zapobieganiem, zwalczaniem oraz minimalizacją skutków COVID-19, a także zadania związane z trwającym od 24 lutego 2022 r. konfliktem zbrojnym w Ukrainie. Działania te obejmowały m.in.:

- prowadzenie rejestracji chorób zakaźnych zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (ICD - 10) oraz Definicjami Chorób Zakaźnych w Unii Europejskiej,
- prowadzenie dochodzeń epidemiologicznych,
- nadzór nad przypadkami zakażeń/chorób zakaźnych wśród uchodźców z Ukrainy, w tym identyfikowanie ognisk zbiorowych,
- współpracę z podmiotami leczniczymi działającymi na terenie powiatu.

5 maja 2023 r. Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) ogłosiła koniec pandemii COVID-19, a 1 lipca 2023 r. z uwagi na znaczący spadek liczby zakażeń, hospitalizacji i zgonów spowodowanych SARS-CoV-2, na terenie Polski został zniesiony stan zagrożenia epidemicznego spowodowany zakażeniami wirusem SARS-CoV-2.

1.1 Zachorowania na choroby zakaźne

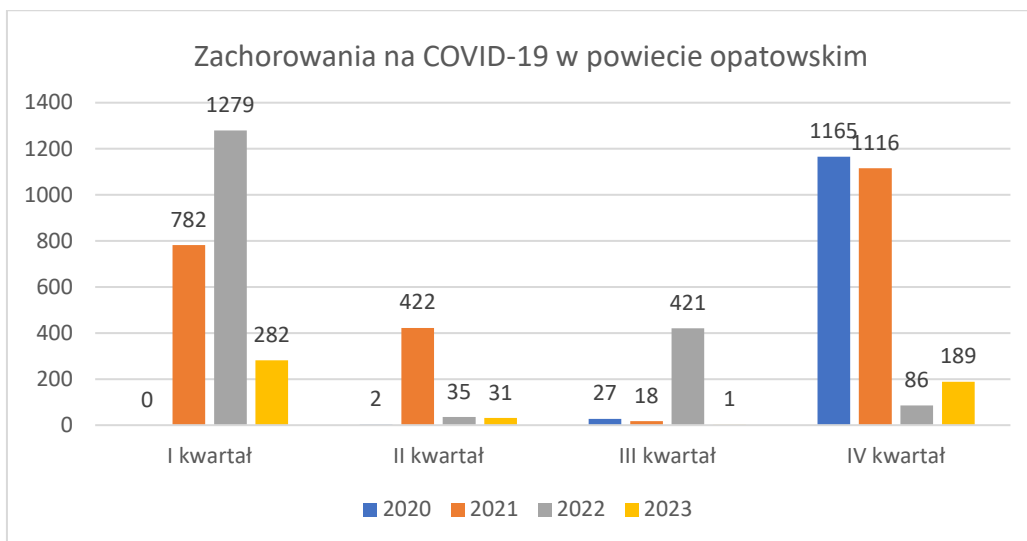
Sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych w powiecie opatowskim w 2023 r. należy uznać za dobrą i stabilną. W 2023 r. zarejestrowano 11 142 przypadków zakażeń/zachorowań na choroby zakaźne. Przeprowadzono 891 dochodzeń epidemiologicznych w ogniskach chorób zakaźnych, głównie dot. zakażeń SARS-CoV-2.

1.1.1 COVID-19

W 2023 r. zarejestrowano 503 przypadki zakażeń SARS-CoV-2. Zapadalność na tę jednostkę chorobową wyniosła 1033,0/100 tys. mieszkańców (w 2022 r. - 1821 przypadków, zapadalność 3681,0/100 tys. mieszkańców).

Zachorowania w rozbiciu na kwartały:

- w I kwartale 2023 r. - 282 przypadki (w 2022 r. -1279, w 2021 r. -782, w 2020 r.- 0),
- w II kwartale - 31 zakażeń (w 2022 r. - 35, w 2021 r. - 422 przypadki, w 2020 r. - 2 przypadki),
- w III kwartale -1 przypadek (w 2022 r. - 421, w 2021 r. -18 przypadków, w 2020 r. - 27 przypadków),
- w IV kwartale - 189 zakażeń (w 2022 r. - 86, w 2021 r. -1116 przypadków, w 2020 r. - 1165 przypadków).

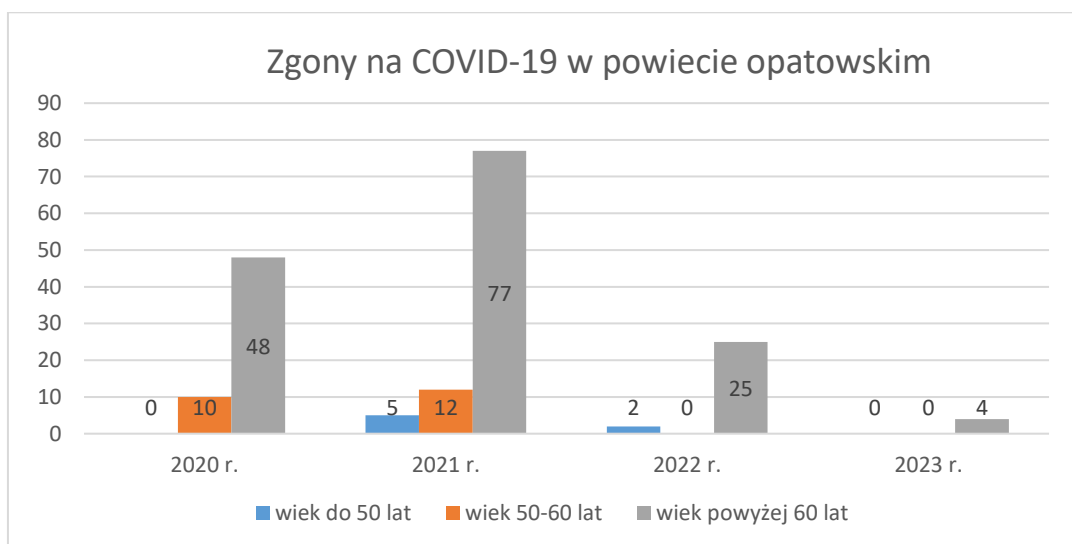

Wykres 1. Zachorowania na COVID-19

U większości zakażonych przebieg choroby był lekki lub średni. Osoby te wyzdrowiały bez konieczności hospitalizacji.

Ciężki przebieg choroby przeważnie dotyczył osób w starszym wieku z chorobami współistniejącymi. Hospitalizowano z powodu Covid-19 w 2023 r. 97 mieszkańców naszego powiatu (w 2022 r. - 290 osób, w 2021 r. - 335 osób, w 2020 r. - 163 osoby).

Zarejestrowano łącznie 4 zgony z powodu Covid-19, wszystkie osoby powyżej 80 roku życia, z chorobami współistniejącymi. W 2022 r. - 27 zgonów z powodu Covid-19 (w tym 25 przypadków powyżej 60 r.ż.) W 2021 r. - 94 zgony, większość powyżej 60 r.ż. W 2020 r. - 58 zgonów, w większości dot. osób po 70 roku życia, z chorobami współistniejącymi.

Wykres 2. Zgony na COVID-19

W związku z działaniami podejmowanymi w celu zapobiegania, przeciwdziałania i zwalczania wirusa SARS-CoV-2 pracownicy Stacji na bieżąco pracowali w systemach informatycznych SEPIS, EWP, SRWE. Obecnie system SEPIS jest podstawowym narzędziem pracy Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

1.1.2 Ospa wietrzna

W 2023 r. zarejestrowano 240 przypadków ospy wietrznej (zapadalność – 492,9/100 tys. mieszkańców).

W 2022 r. zarejestrowano 153 przypadki ospy wietrznej. Zapadalność – 309,2/100 tys. mieszkańców, a w 2021 r. -108 przypadków (zapadalność – 208,4/100 tys. mieszkańców).

Na utrzymującą się wysoką zapadalność wpływa brak powszechnego obowiązku szczepienia przeciw ospie wietrznej, z wyjątkiem wskazanych w PSO, wybranych grup dzieci.

1.1.3 Różyczka

W 2023 r. podobnie jak w 2022 r. nie zarejestrowano w powiecie opatowskim zachorowań na różyczkę.

W 2021 r. zarejestrowano 1 przypadek zachorowania na różyczkę, któremu wobec braku potwierdzenia laboratoryjnego nadano status przypadku możliwego. Zapadalność – 1,9/100 tys. mieszkańców. W 2020 r. nie zarejestrowano zachorowań na różyczkę.

1.1.4 Nagminne zapalenie przyusznic (świnka)

W 2023 r. zarejestrowano 5 przypadków świnki - zapadalność 10,2/100 tys. mieszkańców. Zachorowania nie potwierdzone badaniami laboratoryjnymi, zarejestrowane jako przypadki możliwe.

W 2022 r. również 5 możliwych przypadków, zapadalność 10,1/100 tys. mieszkańców.

W 2021 r. – zarejestrowano 2 przypadki możliwe zachorowania na nagminne zapalenie przyusznic (świnka). Zapadalność wyniosła 3,8/100 tys. mieszkańców, a w 2020 r. odnotowano 3 przypadki (zapadalność 5,8/100 tys. mieszkańców).

1.1.5 Krztusiec

W 2023 r. – zarejestrowano 1 przypadek możliwy zachorowania na krztusiec. Zapadalność wyniosła 2,1/100 tys. mieszkańców. W latach 2022-2019 nie zarejestrowano w powiecie opatowskim przypadku zachorowania na krztusiec.

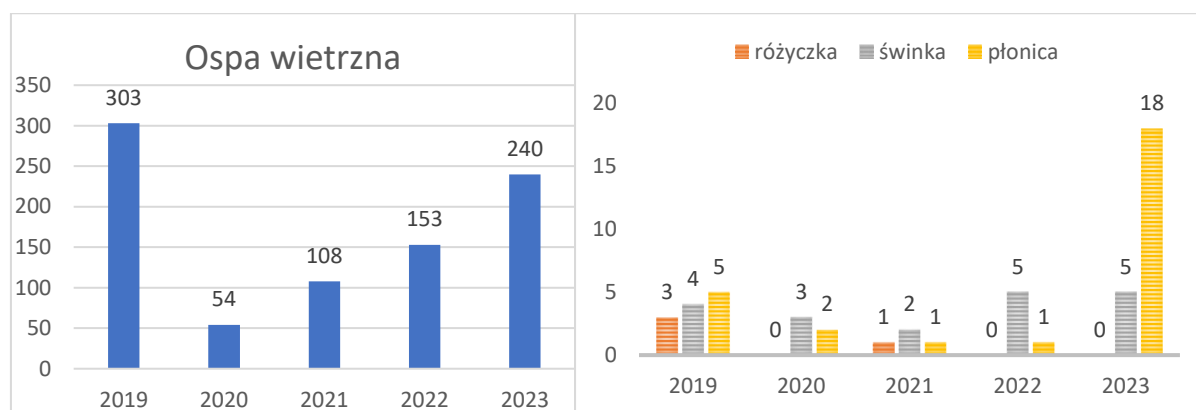
Przyjmuje się, że aktualne pozostają wnioski z Ogólnopolskiego Badania Epidemiologii Krztuśca prowadzonego przez NIZP – PZH w latach 2009 – 2011, według którego podawana statystyka jest niedoszacowana – na jeden zgłoszony przypadek krztuśca może przypadać nawet kilkadziesiąt nierozpoznanych zachorowań we wszystkich grupach wiekowych.

1.1.6 Płonica

W 2023 r. zarejestrowano 18 przypadków zachorowań na płonicę (zapadalność 37,0/100 tys.) Wszystkim nadano status przypadku możliwego, bowiem nie zostały potwierdzone badaniami laboratoryjnymi.

W latach 2022-2021 odnotowano po 1 możliwym przypadku zachorowania. Zapadalność wynosiła odpowiednio: w 2022 r. - 2,0 /100 tys. mieszkańców, a w 2021 r. - 1,9/100 tys. mieszkańców.

W 2020 r. zarejestrowano 2 zachorowania na płonicę (zapadalność 3,8/100 tys.).

Wykres 3. Choroby wieku dziecięcego

1.1.7 Borelioza

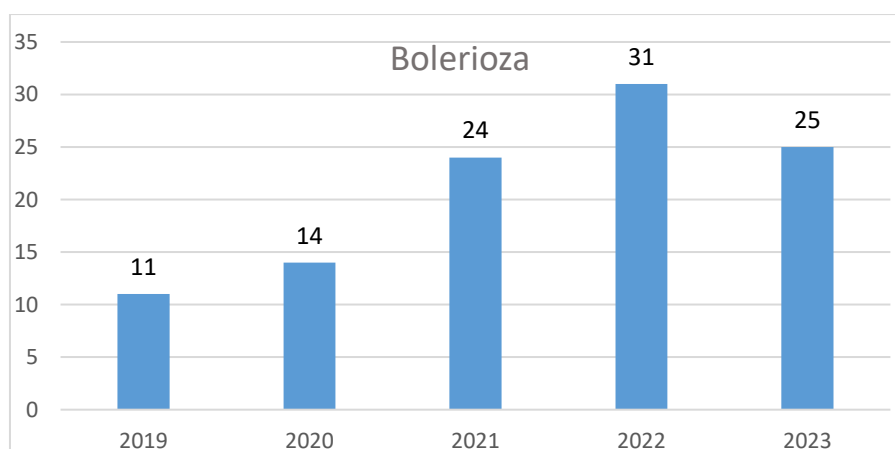
W 2023 r. odnotowano 25 przypadków boreliozy, zapadalność – 51,3/100 tys. mieszkańców. U 23 osób wystąpił rumień wędrujący, u 2 osób zdiagnozowano boreliozę kostno-stawową, pacjenci hospitalizowani.

W 2022 r. w powiecie opatowskim zarejestrowano 31 przypadków boreliozy - zapadalność- 62,7/100 tys. mieszkańców. U 30 osób wystąpił rumień wędrujący, 1 osoba zachorowała na neuroboreliozę.

W 2021 r. w naszym powiecie zarejestrowano 24 zachorowania na boreliozę – u wszystkich pacjentów wystąpił rumień wędrujący. Nie odnotowano przy tym zachorowania na neuroboreliozę. Zapadalność 46,3/100 tys. mieszkańców.

W 2020 r. odnotowano 14 przypadków boreliozy, u wszystkich chorych wystąpił rumień wędrujący. Zapadalność - 27,0/100 tys. mieszkańców.

Duże znaczenie dla liczby zarejestrowanych przypadków boreliozy ma fakt, że teren powiatu opatowskiego jest terenem rolniczym oraz to, że duża część mieszkańców zbiera owoce runa leśnego w celach zarobkowych. W związku z brakiem szczepionki przeciwko boreliozie, ważne jest upowszechnianie wiedzy nt. tej choroby oraz edukacja społeczeństwa w zakresie stosowania środków ochronnych (właściwa odzież, obuwie, stosowanie repelentów) i właściwego postępowania w przypadku ukłucia przez kleszcza. Wczesne i umiejętne usunięcie kleszcza znacząco zmniejsza ryzyko ewentualnego zakażenia.

Wykres 4. Zachorowania na boreliozę.

1.1.8 Wirusowe zapalenie wątroby typu A

W 2023 r. nie zarejestrowano na terenie naszego powiatu zachorowania na wzv typu A.

W 2022 r. zarejestrowano 1 przypadek. Dotyczył 9-letniego chłopca ze wsi. Zapadalność – 2,0/100 tys. mieszkańców.

W latach 2021-2020 nie odnotowano zachorowań na wzv typu A.

W Polsce szczepienie przeciw wzv A jest szczepieniem zalecanym w ramach Programu Szczepień Ochronnych.

1.1.9 Wirusowe zapalenie wątroby typu B

W latach 2023-2020 nie odnotowano zachorowań na wzv typu B.

Dobra sytuacja epidemiologiczna wynika z powszechności obowiązkowych szczepień dzieci, popularności szczepień zalecanych przed zabiegami operacyjnymi, a także stale poprawiających się warunków świadczenia usług w podmiotach wykonujących działalność leczniczą.

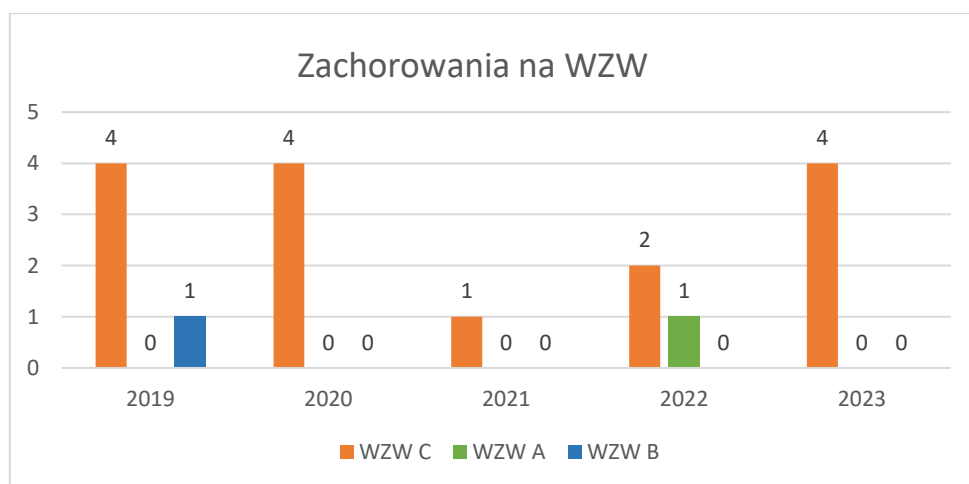
1.1.10 Wirusowe zapalenie wątroby typu C

W 2023 r. zarejestrowano 4 przypadki, zapadalność – 8,2/100 tys. mieszkańców. Zachorowania zostały wykryte podczas wykonywania badań kontrolnych i hospitalizacji z powodu innych jednostek chorobowych.

W 2022 r. zarejestrowano 2 przypadki. Okoliczności wykrycia: podczas wykonywania badań kontrolnych. Zapadalność – 4,0/100 tys. mieszkańców.

W 2021 r. wystąpiło 1 zachorowanie na wirusowe zapalenie wątroby typu C w powiecie opatowskim. Zachorowanie zostało wykryte podczas hospitalizacji z powodu COVID-19. Zapadalność na wzv typu C 1,9/100 tys. mieszkańców.

W 2020 r. zarejestrowano 4 przypadki wzv C (zapadalność 7,71/100 tys. mieszkańców) bezobjawowe, wykryte podczas wykonywania badań przesiewowych.

Wykres 5. Zachorowania na WZW.

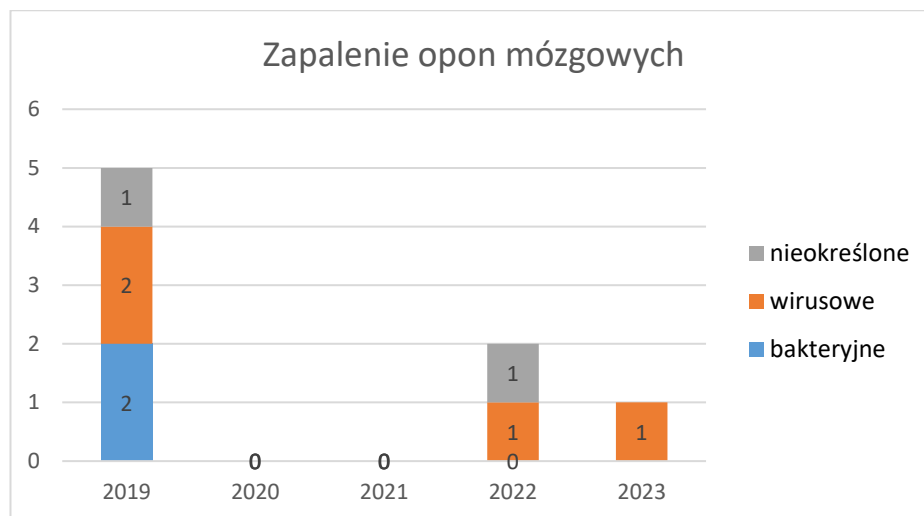
1.1.11 Zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu

W 2023 r. odnotowano – 1 przypadek kleszczowego zapalenia mózgu (zapadalność 2,1/100 tys. mieszk.).

W 2022 r. zarejestrowano 1 przypadek kleszczowego zapalenia mózgu oraz 1 przypadek innego

i nieokreślonego zapalenia opon mózgowych (zapadalność 2,0/100 tys. mieszk.).

W 2021 r. i 2020 r. nie odnotowano w naszym powiecie przypadku zachorowania na zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu.

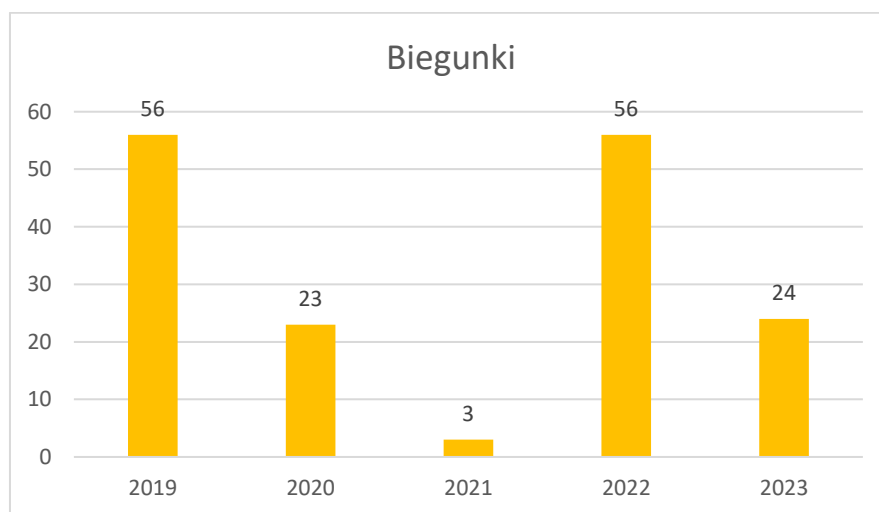
Wykres 6. Zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu

1.1.12 Biegunki u dzieci do lat 2 (A04, A08, A09)

W 2023 r. zarejestrowano 24 przypadki biegunek dzieci do lat 2, w tym: 4 przypadki bakteryjnych zakażeń jelitowych, 12 wywołanych przez wirusy (1 przez rotawirusy, 6 przez norowirusy, 2 przez adenowirusy, 2 nieokreślone) oraz 8 przypadków biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowego o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu. Zapadalność wyniosła łącznie 49,3/100 tys. mieszkańców.

W 2022 r. zarejestrowano łącznie 56 przypadków, zapadalność wyniosła 113,2/100 tys. mieszkańców. W 2021 r. zarejestrowano 3 przypadki biegunek u dzieci do lat 2 (rotawirusy, norowirusy, adenowirusy). Zapadalność wynosi 5,8/100 tys. mieszkańców.

W 2020 r. odnotowano 23 przypadki biegunek, w tym: 1 przypadek bakteryjnych zakażeń jelitowych, 13 zakażeń wirusowych oraz 9 przypadków biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowego o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu.

Wykres 7. Biegunki u dzieci do lat 2.

1.1.13 Salmonellozy - zatrucia pokarmowe

W 2023 r. zarejestrowano 21 przypadków salmonellozy, zapadalność wyniosła 43,1/100 tys. (15 Enteritidis, 4 grupy D, 2 spp). Wśród 21 chorych 14 osób to dzieci do 7 r.ż. (w tym ośmioro do 2 r.ż.). Ze względu na miejsce zachorowania przeważają mieszkańcy wsi - 15 osób.

W 2022 r. zarejestrowano 9 przypadków salmonellozy, zapadalność wyniosła 18,2/100 tys. (5 Enteritidis, 1 Manhattan, 3 nieokreślone (spp)).

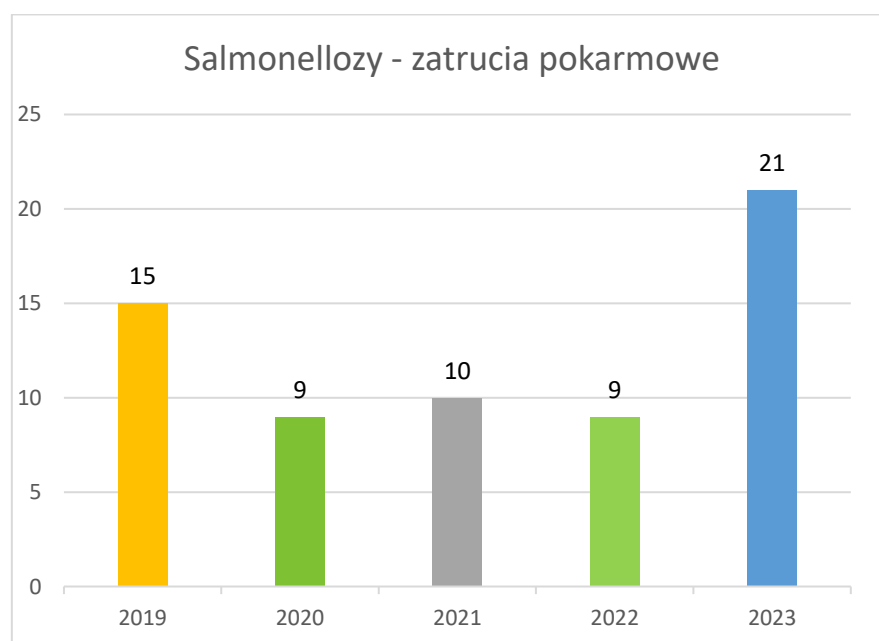
W 2021 r. stwierdzono 10 przypadków salmonellozy. Wszystkie przypadki należały do szczepu Enteritidis. Zapadalność wyniosła 19,3/100 tys. mieszkańców.

W 2020 r. zarejestrowano 9 przypadków salmonellozy, zapadalność wyniosła 17,4/100 tys. (5 Enteritidis, 3 grupy D, 1 spp).

Z przeprowadzonych dochodzeń epidemiologicznych wynika, że zakażeniom sprzyja nieodpowiednia obróbka termiczna żywności, brak dbałości o higienę przygotowywania potraw, niewłaściwe warunki przechowywania żywności, w tym nieprzestrzeganie warunków chłodzenia.

Tabela 1. Salmonellozy- rozkład zachorowań.

	2022				2023			
	miasto		wieś		miasto		wieś	
Grupy wiekowe	M	K	M	K	M	K	M	K
0-2			2		1	1	2	4
3-9					1	1	1	3
10-19		1		1			1	
20-39	1						1	
40-65		1	1	1		1	1	2
65+			1			1		
Razem	3		6		6		15	
	9				21			

Wykres 8. Zachorowania na salmonellozę.

1.1.14 Ogniska chorób przenoszonych drogą pokarmową

Choroby przenoszone drogą pokarmową to grupa jednostek chorobowych wywołanych różnymi czynnikami, a ich wspólną cechą jest droga zakażenia.

W 2023 r. zarejestrowano 3 zbiorowe zatrucia pokarmowe. Pierwsze - zatrucie grzybami to ognisko rodzinne (chore 4 dorosłe osoby, hospitalizowane). Badanie moczu wykazało, że czynnikiem etiologicznym zachorowań była toksyna grzybów - amanityna. Drugie ognisko wywołane było zakażeniem pałeczkami *Salmonella Enteritidis* u dzieci uczęszczających do przedszkola (hospitalizowanych 3 dzieci). Ognisko o nieustalonej etiologii odnotowano wśród pacjentów ZOL-u (12 chorych, w tym 9 hospitalizowanych). W pobranych badaniach w kierunku rota-, noro-, adenowirusów, *Clostridium* i *Salmonella*, *Shigella* nie wyhodowano patogenów chorobotwórczych.

W 2022 r. zarejestrowano 6 zbiorowych zatruc pokarmowych. Dwa ogniska rotawirusowe dot. zakażeń wśród uchodźców z Ukrainy (chore dzieci). Dwa ogniska o etiologii rotawirusowej i 1 ognisko norowirusowe to ogniska rodzinne (chorych 2-3 domowników). Ognisko o nieustalonej etiologii odnotowano wśród pacjentów ZOL-u (6 chorych pacjentów).

W 2021 r. odnotowano 1 zbiorowe zatrucie pokarmowe o etiologii adenowirusowej wśród pacjentów i personelu ZOL-u i hospicjum.

1.1.15 Zatrucie jadem kiełbasianym

W przeciągu ostatnich lat na terenie powiatu opatowskiego nie odnotowano zatrucia jadem kiełbasianym. 1 przypadek zarejestrowano w 2015 r.

1.1.16 AIDS - Zespół nabytego upośledzenia odporności

W 2023 r. na terenie powiatu opatowskiego nie zarejestrowano zachorowania na AIDS, odnotowano 2 nowe zakażenia wirusem HIV. Dotyczyły kobiety i mężczyzny mieszkających na wsi w tej samej gminie powiatu opatowskiego.

W 2022 r. na terenie powiatu opatowskiego nie zarejestrowano zachorowania na AIDS, odnotowano 1 nowe zakażenie wirusem HIV. Dotyczyło kobiety ukraińskiego pochodzenia.

W roku 2021 r. oraz w 2020 r. w naszym powiecie nie zarejestrowano zgłoszeń zachorowania na AIDS ani zakażenia wirusem HIV.

1.1.17 Kiła

W 2023 r. na terenie powiatu opatowskiego zarejestrowano 2 przypadki zachorowania na kiłę, zapadalność wyniosła 4,1/100 tys. mieszkańców. 1 przypadek dot. kobiety mieszkającej w mieście (kiła nieokreślona), drugi przypadek dot. 20-letniego mężczyzny ze wsi (kiła wczesna utajona).

Po 1 przypadku zachorowania na tę jednostkę chorobową zarejestrowano w roku 2022 (kiła nieokreślona), w 2021 r. (kiła wczesna) i w 2020 r. (kiła wtórna).

1.1.18 Choroba wywołana przez *Streptococcus pneumoniae*, inwazyjna

W 2023 r. na terenie powiatu opatowskiego zarejestrowano 7 przypadków, zapadalność wyniosła 14,4/100 tys. mieszkańców. Postać choroby: 4 posocznice i 3 zapalenia płuc. Zachorowania dot. głównie mężczyzn mieszkających na wsi (6 na 7 przypadków).

W 2022 r. zarejestrowano 2 zachorowania (2 posocznice), a w 2021 r. - 3 przypadki (1 posocznica i 2 zapalenia płuc).

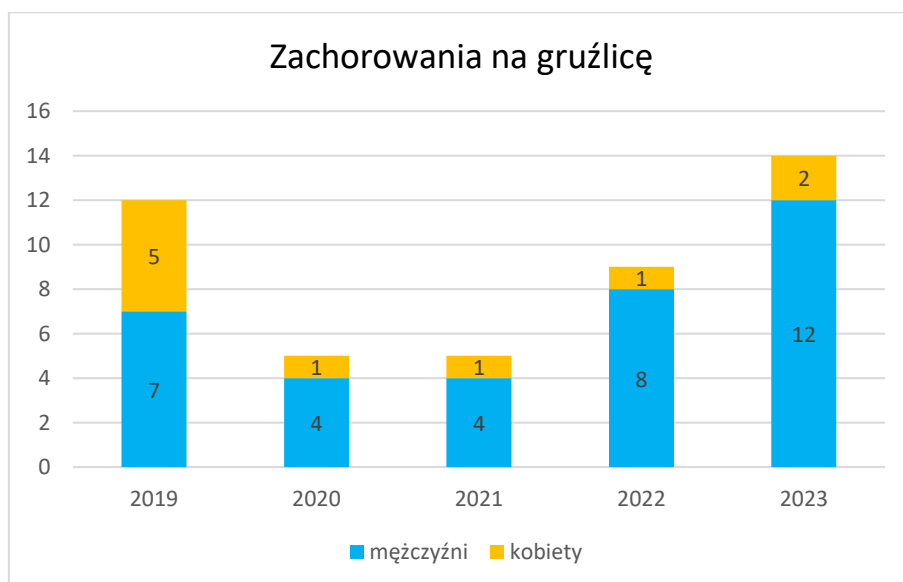
1.1.19 Gruźlica

W 2023 r. zarejestrowano 14 przypadków gruźlicy, w tym 13 gruźlicy płuc, 1 gruźlica wewnątrzpiersiowych węzłów chłonnych. Nie odnotowano zachorowań wśród dzieci i młodzieży. Zachorowania dotyczyły 2 kobiet - 74-letniej i 46-letniej (pochodzenia ukraińskiego) oraz 12 mężczyzn w przedziale wiekowym 24-65 lata. Zapadalność 28,8/100 tys. mieszkańców.

W 2022 r. zarejestrowano 9 przypadków gruźlicy płuc. Zachorowania dotyczyły: 75-letniej kobiety ze wsi oraz 8 mężczyzn w przedziale wiekowym 23-82 lata. 5 z 9 przypadków to przypadki potwierdzone bakteriologicznie.

W 2021 r. odnotowano 6 zachorowań na gruźlicę w naszym powiecie. Zachorowania dotyczyły 43-letniej kobiety oraz 5 mężczyzn w przedziale wiekowym 24 – 78 lat. Zapadalność wynosi 11,6/100 tys. mieszkańców.

W 2020 r. zarejestrowano 5 przypadków gruźlicy płuc. Zachorowania dotyczyły 1 kobiety (86-letniej) oraz 4 mężczyzn w przedziale wiekowym 57 – 69 lat . Zapadalność 9,64/100 tys. mieszkańców.

Wykres 9. Gruźlica płuc.

1.1.20 Grypa

Rejestrowane w Państwowej Inspekcji Sanitarnej w pierwszym półroczu 2023 r. i w latach poprzednich „zachorowania i podejrzenia zachorowań na grypę” obejmowały (zgodnie z przyjętą definicją), zarówno zachorowania grypopodobne jak i ostre zakażenia dróg oddechowych, wywołane przez różne czynniki etiologiczne. Obowiązek rejestracji ww. zachorowań został zniesiony od lipca 2023 r. poprzez nowelizację Programu Badań Statystycznych Statystyki Publicznej na 2023 r. Zmiana ta jest związana z postępowaniem informatyzacji dot. udzielania świadczeń w podstawowej opiece medycznej, które są raportowane jednostkowo jako tzw. zdarzenia medyczne bezpośrednio do systemów teleinformatycznych prowadzonych przez Centrum e-Zdrowie (Platforma P1).

W związku z powyższym do 30.06.2023 r. zarejestrowano w PSSE w Opatowie ogółem 9948 przypadków grypy i zachorowań grypopodobnych, w tym 4079 zachorowań wśród dzieci do lat 14.

Hospitalizowanych z powodu objawów ze strony uk. oddechowego było łącznie 44 osoby, w tym 25 dzieci do 14 r.ż.

W 2022 r. zarejestrowano 10552 przypadki grypy i zachorowań grypopodobnych. Zapadalność wyniosła 21330/100 tys. mieszkańców.

W roku 2021 zarejestrowano 4669 przypadków zachorowań i podejrzeń zachorowań na gripę. Zapadalność w przypadku tej choroby w danym roku wynosi 9008/100 tys. mieszkańców.

W 2020 r. odnotowano 8811 przypadków grypy i zachorowań grypopodobnych. Zapadalność - 16998,49/100 tys. mieszkańców.

Tabela 2. Liczba przypadków grypy i zachorowań grypopodobnych

Rok	Liczba przypadków		Liczba skierowanych do szpitala	
	ogółem	w tym dzieci (0-14)	ogółem	w tym dzieci (0-14)
2023 <i>(I półrocze)</i>	9948	4079	44	25
2022	10552	4063	15	10
2021	4669	1688	4	4
2020	8811	3020	17	11

1.1.21 Przypadki pokąsania osób przez zwierzęta podejrzane o wściekliznę lub zanieczyszczenie śliną tych zwierząt, po których podjęto szczepienia przeciw wściekliznie

W 2023 r. zarejestrowano 5 przypadków pokąsań przez nieznane zwierzę, w tym 4 przez nieznanego psa i 1 przez kota, po których podjęto szczepienia p/wściekliznie. Wszystkie osoby przyjęły pełne szczepienie p/ko wściekliznie. W 2023 r. zapadalność wyniosła 10,3/100 tys. mieszkańców.

W 2022 r. zarejestrowano 18 przypadków pokąsań przez nieznane zwierzę, po których podjęto szczepienia p/wściekliznie, w tym : 8- przez nieznanego psa, 5-przez nieznanego kota , 6-pokąsań przez dzikie zwierzę, w tym: przez jeża, wiewiórkę i sarnę. Wszystkie osoby przyjęły pełne szczepienie p/ko wściekliznie. W 2022 r. zapadalność wyniosła 36,4/100 tys. mieszkańców.

W 2021 r. doszło do 5 zdarzeń związanych z pokąsaniem/pogryzieniem przez nieznane zwierzęta. U wszystkich osób narażonych rozpoczęto i zakończono szczepienia p/wściekliznie. Zapadalność wynosi 9,6/100 tys. mieszkańców.

W 2020 r. zarejestrowano 3 przypadki pokąsań przez nieznanego psa. U wszystkich osób podjęto szczepienie p/ko wściekliznie. Zapadalność wyniosła 5,8/100 tys. mieszkańców.

Tabela 3. Zachorowania i zapadalność na wybrane choroby zakaźne w powiecie opatowskim w latach 2022 i 2023

Jednostka chorobowa		Liczba zachorowań		Zapadalność (na 100 000 mieszkańców)	
		2023	2022	2023	2022
Salmonellozy- zatrucia pokarmowe		21	9	43,1	18,2
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe określone – ogółem (A04.0-A04.9),		25	23	51,3	46,5
Wirusowe zakażenia jelitowe - ogółem (A08.0-4),		22	65	45,2	131,4
Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu -ogółem		143	98	293,7	198,1
Płonica		18	1	37,0	2,0
AIDS/HIV		0/2	0/1	-/2,1	- /2,0
Kiła		2	1	4,1	2,0
Zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	bakteryjne określone i nie określone	0	0	-	-
	wirusowe określone i nie określone	1	1	2,1	2,0
	inne i nie określone	0	1	-	2,0
Borelioza z Lyme		25	31	51,3	63,0
Choroba Creutzfeldta -Jakoba (CJD)		1	0	2,1	-
Ospa wietrzna		240	153	492,9	309,3
Różyczka – ogółem		0	0	-	-
Świnka		5	5	10,2	10,1
Wirusowe zapalenie wątroby	A	0	1	-	2,0
	B przewlekłe	0	0	-	-
	C przewlekłe	4	2	8,2	4,0
Covid-19		503	1821	1033,0	3681,0

1.2 Współpraca z Powiatowym Inspektorem Weterynarii

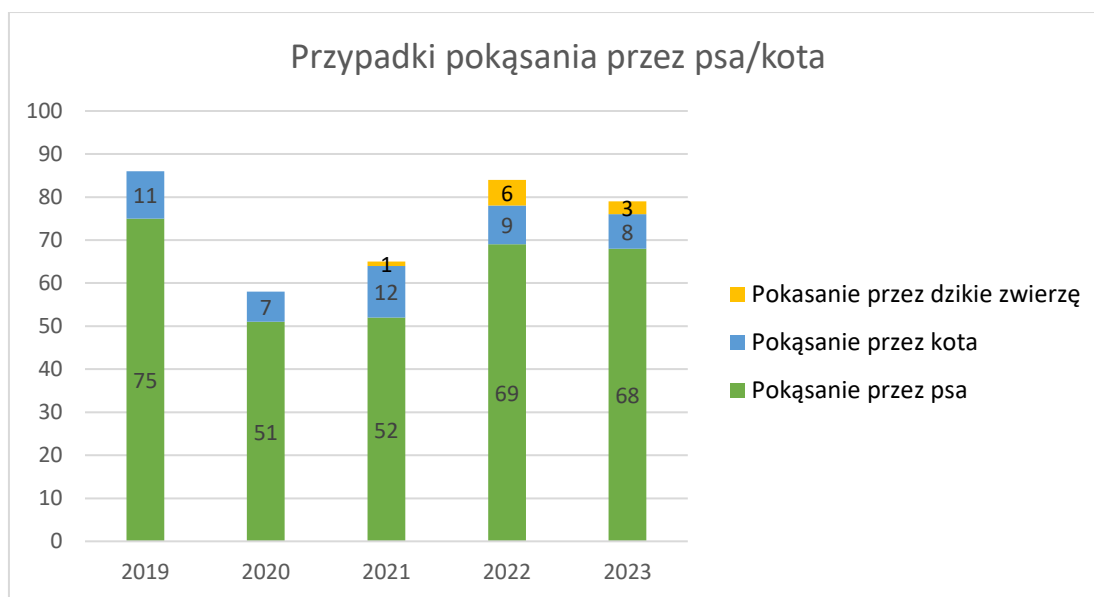
W ramach monitoringu chorób odzwierzęcych PSSE w Opatowie współpracuje z Powiatowym Lekarzem Weterynarii. W przypadku zachorowań co najmniej 2 osób, gdzie zachodzi podejrzenie, że źródłem zachorowania lub zakażenia pokarmowego są zwierzęta lub środki spożywcze pochodzenia zwierzęcego PPIS w Opatowie zgłasza ten fakt Powiatowemu Lekarzowi Weterynarii oraz w razie potrzeby współpracuje z nim w celu zwalczania tych zachorowań lub zakażeń. Również w przypadku pokąsań przez zwierzęta na terenie powiatu opatowskiego PPIS w Opatowie ściśle współpracuje z Inspekcją Weterynaryjną przekazując poszczególne sprawy dotyczące pokąsań do dalszego prowadzenia.

W 2023 r. przekazano 79 przypadków pokąsań, w tym: 68 przez psy, 8 – przez koty, 2 przez szczura i 1 przez łasicę.

W 2022 r. przekazano 84 przypadki pokąsań, w tym: 69 przez psy, 9 – przez koty, 3 przez jeża, 2 przez wiewiórkę i 1 przez sarnę.

W 2021 r. przekazano 65 przypadków pokąsań, w tym: 52 pokąsania przez psy, 12 przez koty i 1 przez dzikie zwierzę (lis lub kuna).

W 2020 r. przekazano 58 przypadków pokąsań, w tym: 51 - przez psy, 7 – przez koty.

Wykres 10. Przypadki pokąsania przez zwierzęta.

1.3 Realizacja programu szczepień ochronnych

Na terenie powiatu opatowskiego w 2023 r. szczepieniom w ramach realizacji Programu Szczepień Ochronnych podlegała populacja 6791 dzieci i młodzieży do lat 19. Szczepienia wykonują pielęgniarki i położne, które ukończyły kurs immunoprofilaktyki. Punkty szczepień spełniają wymogi gabinetu zabiegowego i zapewniają prawidłowe warunki chłodnicze do przechowywania preparatów szczepionkowych.

W 2023 r. i w 2022 r. na terenie naszego powiatu nie zarejestrowano niepożądanego odczynu poszczepiennego. W 2021 r. zarejestrowano 3 przypadki NOP-u. Wszystkie dotyczyły wystąpienia odczynów po szczepieniu p/Covid-19. W latach 2020 - 2018 r. nie zarejestrowano niepożądanego odczynu poszczepiennego.

Tabela 4. Wykonawstwo szczepień w rocznikach podlegających szczepieniom zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych w powiecie opatowskim.

Szczepienie	Rocznik	Rodzaj szczepienia	Wykonawstwo w 2023 r.	Wykonawstwo w 2022 r.	Wykonawstwo w 2021 r.
BCG - szczepionka przeciwgruźlicza	2022	szczepienie noworodkowe	99,6 %	100 %	100 %
szczepionka p/ wzw B dla dzieci	2022	szczepienie pierwotne + uzupełniające	91,1%	93,2%	91,4%
	2020	szczepienie pierwotne + uzupeł.	100%	100%	99,1%
szczepionka p/ Haemophilus Influenzae typu B	2022	szczepienie pierwotne	58,0%	62,4%	55,0%
	2021	szczepienie pierwotne + uzupełniające	99,0%	99,6%	97,6%
DTP – szczepionka błonico-tężcowo-krztuścowa	2022	szczepienie pierwotne	58,0%	62,4%	55,0%
	2021	szczepienie pierwotne + uzupełniające	99,0%	98,9%	97,6%
szczepionka p/ odrze, śwince, różyczce	2021	szczepienie pierwotne	82,0%	84,5%	83,2%
	2020	szczepienie pierwotne + uzupełniające	97,2%	95,9%	96,8%
szczepionka p/ poliomyelitis	2022	szczepienie pierwotne	58,0%	62,4%	55,0%
	2021	szczepienie pierwotne + uzupełniające	99,0%	98,9%	97,6%
szczepionka p/ Streptococcus Pneumoniae	2022	szczepienie pierwotne	66,0%	64,1%	64,4%
DtaP- – szczepionka błonico-tężcowo-krztuścowa + szczepionka p /poliomyelitis	2017	szczepienie przypominające	77,7%	74,5%	80,3%
szczepionka p/ odrze, śwince, różyczce (10 rok życia)	2013	szczepienie przypominające	98,4%	81,8%	86,0%
	2012	szczepienie przypominające	97,3%	96,6%	97,0%
Td – szczepionka p/błonicy, tężcowi (14 rok życia)	2009	szczepienie II przypominające	97,3%	82,6%	81,0%
Td – szczepionka p/błonicy, tężcowi (19r.ż.)	2004	szczepienie III przypominające	78,1%	78,8%	75,3%

1.4 Podsumowanie

W roku 2023 na terenie powiatu opatowskiego sytuację epidemiologiczną w zakresie chorób zakaźnych innych niż zakażenia SARS CoV-2, można określić jako stabilną. Nie obserwowano epidemicznego występowania chorób zakaźnych, nie rejestrowano przypadków chorób wymagających uruchamiania systemu wczesnego ostrzegania takich jak: cholera, dżuma, ospa prawdziwa. Lekarze zgłaszają zachorowania/zakażenia na odpowiednich drukach bądź w systemach informatycznych w większości w odpowiednim terminie, w związku z tym pracownicy PSSE w Opatowie bez zbędnej zwłoki mogą przeprowadzić dochodzenie epidemiologiczne. Jest to niezbędne do ustalenia źródła zakażenia i przecięcia dróg szerzenia się danej choroby zakaźnej.

W 2024 roku pracownicy Sekcji Nadzoru Przeciwepidemicznego kontynuować będą działania w zakresie: monitorowania sytuacji epidemiologicznej w powiecie opatowskim, realizacji zadań wynikających z aktualnej sytuacji epidemiologicznej związanej z zapobieganiem i zwalczaniem chorób zakaźnych oraz nadzoru nad realizacją obowiązkowych szczepień ochronnych.

Zwiększony ruch turystyczny do różnych części świata, wymaga działań mających na celu stałe podnoszenie świadomości społeczeństwa o zagrożeniach zdrowotnych, wiążących się z takimi podróżami i sposobami zapobiegania tym zagrożeniom.

2 JAKOŚĆ WODY DO SPOŻYCIA I CIEPŁEJ WODY UŻYTKOWEJ

2.1 Wymagania, jakim powinna odpowiadać jakość wody

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Opatowie prowadzi nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na podstawie ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 338 z późn. zm.) i ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 537 z późn. zm.). Wymagania, jakim powinna odpowiadać jakość wody, sposób oceny jej przydatności do spożycia przez ludzi oraz sprawowania nadzoru sanitarnego nad jakością wody określa rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).

Woda w urządzeniach zbiorowego zaopatrzenia w wodę ludności w powiecie opatowskim pochodzi wyłącznie z ujęć podziemnych. W 2023 r. nadzorem sanitarnym objęte były 23 ewidencjonowane urządzenia wodociągowe oraz 1 urządzenie poza ewidencją, w trakcie likwidacji.

W związku z wydaną w roku 2021 decyzją Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Opatowie ze względu na podwyższoną zawartość żelaza, twardości, manganu i mętności zarządca jednego z urządzeń wodociągowych zapewnia odbiorcom wody dostęp do wody odpowiadającej wymogom sanitarnym oraz prowadzi systematyczne płukanie sieci, prowadzone są także badania jakości wody w ramach kontroli wewnętrznej. Zarządca prowadzi dostawy wody konfekcjonowanej, przeznaczonej do spożycia, natomiast woda w sieci może być wykorzystywana do celów porządkowych, prania, spłukiwania toalet itp. Pod względem mikrobiologicznym woda odpowiada w pełni wymogom sanitarnym.

Tabela 5. Zestawienie kontroli sanitarnych, decyzji administracyjnych dotyczących urządzeń wodociągowych i jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi z 2023 r.

Urządzenia wg wielkości produkcji	Ilość urządzeń w ewidencji w 2023 r.	Ilość urządzeń zaplanowanych do kontroli	Ilość przeprowadzonych kontroli urządzeń	Ilość zaplanowanych do pobrania próbek wody do spożycia przez ludzi	Ilość pobranych próbek wody do spożycia przez ludzi	Wydane decyzje administracyjne		Szacunkowa liczba odbiorców zaopatrywanych w wodę
						Ze wzgl. na stan techniczny	Ze wzgl. na jakość wody, w tym: oceny jakości wody i decyzje z art. 155 KPA	
<100 m ³ /dobę	10	10	0	24 tym 4 x monit. param. gr. B	26	0	5	3,746
101 -1000 m ³ /dobę	12	12	1	52 w tym 7 x monit. param. gr. B	63	0	23	35,838
1001 -10000 m ³ /dobę	1	1	0	5 w tym 1 x monit. param. gr. B	5	0	3	9,100
poza ewidencją	0	0	0	2	2	0	0	9
Łącznie	23	23	1	83	96	0	31	48,693

Prowadzony systematycznie monitoring jakości wody, analiza całorocznych sprawozdań z prowadzonych badań, zarówno w ramach nadzoru sanitarnego, jak i kontroli wewnętrznej przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych i przeprowadzona analiza ryzyka zdrowotnego pozwoliły na dokonanie rocznej oceny jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi mieszkających na terenie powiatu opatowskiego. Ocena ta jest pozytywna dla całego powiatu, pomimo występujących w ciągu roku w niektórych urządzeniach zbiorowego zaopatrzenia w wodę przypadków zanieczyszczenia mikrobiologicznego stwierdzanych w ciągu roku w próbkach pobieranych do analiz. Zanieczyszczenia mikrobiologiczne i przekroczenia wartości parametrycznych poszczególnych parametrów fizykochemicznych były niezwłocznie i dosyć sprawnie usuwane przez zarządców poszczególnych wodociągów. Pozwoliło to w krótkim czasie uzyskiwać poprawę jakości wody w nadzorowanych urządzeniach. PPIS w Opatowie zwraca uwagę na coraz wyraźniejszy brak akceptacji wysokiej twardości wody w sieci jednego z największych wodociągów w powiecie.

2.2 Charakterystyka poszczególnych grup urządzeń zaopatrzenia ludności w wodę

2.2.1 Wodociągi o produkcji wody < 100m³/dobę

Nie planowano w 2023 roku kontroli sanitarnych urządzeń wodociągowych.

Ze względu na jakość wody wydano w 2023 r. na urządzenia o tej wielkości produkcji – 5 decyzji, w tym: 1 decyzja stwierdzająca warunkową przydatność wody do spożycia przez ludzi, 1 decyzja stwierdzająca brak przydatności wody do spożycia przez ludzi, 2 decyzje stwierdzające przydatność wody do spożycia przez ludzi oraz 1 decyzję wydaną na podstawie art. 155 kpa.

2.2.2 Wodociągi o produkcji wody 101- 1000 m³/dobę

Nie planowano w 2023 roku kontroli sanitarnych urządzeń wodociągowych. Przeprowadzono 1 kontrolę ponadplanową, sanitarną sprawdzającą wykonanie nakazów decyzji ze względu na prowadzone postępowanie administracyjne dotyczące stanu sanitarno-technicznego i wydane zalecenia pokontrolne.

Wydano łącznie 23 decyzje administracyjne, w tym:

- 6 decyzji o braku przydatności wody do spożycia przez ludzi,
- 6 decyzji warunkowo dopuszczających wodę do spożycia przez ludzi,
- 11 decyzji o ponownej przydatności wody do spożycia przez ludzi.

Jakość wody ze wszystkich nadzorowanych urządzeń o tej wielkości produkcji oceniono w skali roku pozytywnie.

2.2.3 Wodociągi o produkcji wody 1001-10000 m³/dobę

Od 2023 zakwalifikowano do tej grupy 1 urządzenie w ewidencji. Nie planowano w 2023 roku kontroli sanitarnych urządzenia wodociągowego. Na jakość wody z urządzeń w tej grupie wydano 3 decyzje administracyjne z uwagi na stwierdzone zanieczyszczenia mikrobiologiczne: wydano 1 decyzję o braku przydatności wody do spożycia przez ludzi, 1 decyzję stwierdzającą warunkową przydatność wody do spożycia przez ludzi oraz 1 decyzję o ponownej przydatności wody do spożycia przez ludzi po wykonanych czynnościach naprawczych.

Biorąc pod uwagę wszystkie wyniki badań z 2023 r. uznać należy, że w rocznej ocenie jakości wody z nadzorowanego wodociągu o tej wielkości produkcji była właściwa – woda była przydatna do spożycia przez ludzi.

W 2023 r. nie nadzorowano wodociągów produkujących wodę w ilości powyżej 10000 m³/dobę. Urządzenia takie nie funkcjonują w powiecie opatowskim.

Coraz większą rolę w monitorowaniu jakości wody w urządzeniach zbiorowego zaopatrzenia w wodę odgrywają badania kontroli wewnętrznej prowadzone przez dostawców wody. Zarządcy realizują opracowane i zatwierdzone przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Opatowie harmonogramy kontroli wewnętrznej z częstotliwością i w zakresie określonym w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. z 2017 r. poz. 2294). Zarządcy wodociągów nie przedkładali Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Opatowie do zatwierdzenia, zgodnie z § 2 i § 12 tego rozporządzenia oceny ryzyka dla systemu zaopatrzenia w wodę i ujęcia wody, dzięki której mogliby się ubiegać o zmianę zakresu obowiązujących badań i ich częstotliwości.

2.2.4 Inne podmioty zaopatrujące w wodę

Do tej grupy kwalifikowane są według zapisów obowiązującego rozporządzenia Ministra Zdrowia (Dz. U. 2017 r. poz. 2294) „wody pochodzące z indywidualnych ujęć wody zaopatrujących mniej niż 50 osób lub dostarczających mniej niż średnio 10 m³ wody na dobę, jeżeli woda jest dostarczana w ramach działalności gospodarczej lub do budynków użyteczności publicznej, do budynków zamieszkania zbiorowego lub do podmiotów działających na rynku spożywczym, wykorzystujących wodę.” W ewidencji PPIS w Opatowie za rok 2023 nie było urządzeń spełniających te kryteria.

2.2.5 Ujęcia powierzchniowe

W powiecie opatowskim nie funkcjonują urządzenia wodociągowe oparte na ujęciach powierzchniowych.

2.2.6 Przyznane odstępstwa dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

W 2023 r. nie przyznawano zgody na odstępstwo dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na podstawie § 28 ust. 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294), nie spełniającej wymagań określonych w załączniku nr 1 cz. B ww. rozporządzenia. W tym zakresie parametrów nie odnotowano przekroczeń wartości dopuszczalnych w nadzorowanych urządzeniach zbiorowego zaopatrzenia w wodę.

2.3 *Badania ciepłej wody w szpitalach i w budynkach zamieszkania zbiorowego na obecność pałeczek Legionella sp.*

2.3.1 Badania ciepłej wody użytkowej w podmiotach leczniczych wykonujących stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne

Badania zaplanowano i przeprowadzono zgodnie z wymogami rozporządzenia Ministra Zdrowia (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294) dwukrotnie w ciągu roku tj. w lutym i wrześniu 2023 r. w jednym z podmiotów leczniczych na terenie powiatu opatowskiego. W obydwu pobranych próbkach nie stwierdzono obecności pałeczek Legionella sp. w ilości wymagającej podjęcia czynności

naprawczych. Wszystkie próbki wody odpowiadały wymogom sanitarnym określonym w cytowanym rozporządzeniu Ministra Zdrowia.

Ponadto pobrano 3 próbki wody w obiektach typu: zakład opiekuńczo – leczniczy oraz hospicjum. Prowadzono 1 postępowanie administracyjne w związku ze stwierdzoną obecnością pałeczek *Legionella* sp. w ilości 760 jtk/100ml w jednej z pobranych próbek. Wydana decyzja nakazywała podjąć działania zmierzające do redukcji liczby bakterii *Legionella* sp. Prowadzone postępowanie administracyjne zakończono uzyskując poprawę jakości wody ciepłej użytkowej w obiekcie.

2.3.2 Badania ciepłej wody użytkowej w budynkach zamieszkania zbiorowego, budynkach użyteczności publicznej/noclegowych

W 2023 r. skontrolowano jakość wody ciepłej użytkowej w 4 tego rodzaju obiektach tj. w 2 hotelach, 1 pensjonacie oraz w 1 internacie. Pobrano w tych obiektach 4 próbki wody ciepłej użytkowej. Nie stwierdzono przekroczeń obecności pałeczek *Legionella* sp. w pobranych próbkach wody, nie prowadzono postępowań administracyjnych.

2.4 Podsumowanie i wnioski

W 2023 r. nie zmieniła się infrastruktura urządzeń zbiorowego zaopatrzenia w wodę w powiecie. Ujęcia poddawane były jedynie koniecznym konserwacjom i remontom. Poza rozpoczętymi w grudniu 2022 r. i prowadzonymi przez większą część roku 2023 prac modernizacyjnych stacji uzdatniania wody w zakresie włączenia trzeciego modułu redukcji manganu, jak i towarzyszącej infrastruktury - zbiorników zasobowych, szachtów studziennych w jednym z wodociągów, nie prowadzone były inne inwestycje związane z modernizacją ujęć w strefie ochronnej czy urządzeń w strefach zaopatrzenia. Awarie sieci wodociągowych usuwane są szybko i coraz sprawniej, tak by odbiorcy w jak najmniejszym stopniu odczuwali trudności związane z czasowym brakiem wody w sieci. Na terenie powiatu nie uruchomiono w 2023 r. żadnego nowego ujęcia wody.

Dobra współpraca z administratorami urządzeń i zaangażowanie obu stron pozwoliły zrealizować zadania zarówno zaplanowane, jak i te nieoczekiwane, np. w sytuacji zanieczyszczenia wody, na tyle skutecznie, by nie narażać mieszkańców powiatu na zwiększone ryzyko zdrowotne lub jak najskuteczniej je minimalizować.

3 ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Przedmiotem działalności zapobiegawczego nadzoru sanitarnego były zadania o charakterze profilaktycznym na różnych etapach procesu inwestycyjnego, zmierzających do szeroko pojętej ochrony zdrowia ludzi. Zadania te polegają na przestrzeganiu wymagań higienicznych i zdrowotnych w procesie planowania i zagospodarowania przestrzennego lokalizacji inwestycji oraz jej realizacji do zakończenia i odbioru.

Zgodnie z ustawą z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, przedmiotem działalności nadzoru zapobiegawczego w roku sprawozdawczym było:

- uzgadnianie pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dokumentacji projektowej budowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych,
- uczestnictwo w dopuszczeniu do użytkowania obiektu budowlanego w trybie art. 56 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane,
- wydawanie opinii dla przedsięwzięć i zrealizowanych inwestycji w kontekście zgodności z warunkami sanitarnymi określonymi przepisami Unii Europejskiej.

Ponadto dokonywano uzgodnień:

- w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
- zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko,
- projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wraz z prognozą,
- wniosków dotyczących potrzeby przeprowadzania oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
- warunków realizacji przedsięwzięcia w zakresie ochrony zdrowia i życia ludzi na etapie przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

W przedmiotowym zakresie w roku 2023 r. wydano – 60 opinii i wszystkim opiniom nadano charakter pozytywny.

W ramach prowadzonego postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w 2023 roku wydano 7 opinii dotyczących potrzeby przeprowadzania oceny oddziaływania na środowisko.

W roku 2023 wydano ogółem 1 opinię o dokumentacji projektowej. Uzgodniono pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych bez zastrzeżeń 1 projekt polegający na rozbudowie istniejącego budynku usługowego na Centrum Logistyczno-Produkcyjne żywności ekologicznej i lokalnej. Dokumentacja projektowa została uzgodniona pozytywnie.

W 2023 roku przy współudziale w odbiorze przedstawiciela Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Opatowie przekazano do użytkowania 22 obiekty budowlane, z tego w trybie art. 56 ustawy Prawo budowlane przekazano 16 obiektów, dla których proces inwestycyjny zakończono wydaniem opinii sanitarnej o braku sprzeciwu na użytkowanie. Łącznie w roku 2023 wyrażono 22 opinie dotyczące możliwości użytkowania obiektów i wszystkie opinie miały charakter pozytywny.

W 2023 roku w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wydano 43 stanowiska, z czego 13 stanowisk dotyczyło określenia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko. W trybie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa

w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko zaopiniowano 30 projektów miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W 2023 roku zajęto również 42 inne stanowiska na pozostałych etapach procesu inwestycyjnego tj.: koncepcje projektowe, wnioski i zagadnienia, które należy uwzględnić na etapie opracowywania dokumentacji planistycznych, uzupełnienia dokumentacji, uzyskania innych decyzji, odpowiedzi na zawiadomienia o zakończeniu budowy domów jednorodzinnych i obiektów dla których nie została przeprowadzona kontrola zgodności wykonania obiektu budowlanego z zatwierdzonym projektem budowlanym itp.

Ponadto w 2023 roku wydano 25 decyzji dotyczących wymierzenia opłaty za wykonywanie czynności w ramach nadzoru zapobiegawczego.

W roku 2023 przeprowadzono ogółem 22 kontrole. Na ogólną liczbę składają się:

- kontrole przeprowadzane w związku ze ogłoszeniem obiektu do użytkowania - 16 kontroli,
- kontrole w aspekcie spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych w obiektach modernizowanych lub adaptowanych, realizowanych na zgłoszenie lub na wniosek Inwestora itp. - 5 kontroli,
- kontrole w aspekcie spełnienia wymagań sanitarnych określonych przepisami Unii Europejskiej - 1 kontrola.

Tabela 6. Formy opinii sanitarnych wydanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną w dziedzinie zapobiegawczego nadzoru w 2023 r.

L.p.	Forma opinii sanitarnej	Liczba wydanych opinii
1.	Forma – opinia sanitarna	60
2.	Forma – decyzja rachunkowa	25
3.	Forma – decyzja merytoryczna	1
4.	Forma – postanowienie	1
	Razem: 1 – 4	87

Należy wskazać, że działalność zapobiegawczego nadzoru sanitarnego dotyczyła kontroli pod kątem zapewnienia właściwego stanu sanitarno-zdrowotnego w nowo realizowanych obiektach takich, jak: obiekty żywieniowo-żywnościowe, obiekty użyteczności publicznej, obiekty ochrony zdrowia, obiekty oświaty, zakłady pracy, obiekty typu komunalnego. Oceniając stan sanitarny obiektów na różnych etapach ich realizacji, należy zauważyć, że ich standardy stale wzrastają. Inwestorzy pozyskują fundusze unijne, wzrasta także ich świadomość w zakresie dostosowania obiektów do obowiązujących wymogów.

Tabela 7. Dane liczbowe dotyczące działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie zapobiegawczego nadzoru w 2023 r.

L.p.	Wyszczególnienie	Liczba wydanych opinii
Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko		
1.	Uzgodnienia dotyczące odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	-
2.	Uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko	13
3.	Opiniowanie projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko	30
4.	Opinie o projektach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	-
5.	Opinie dotyczące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	-
Ocena oddziaływania na środowisko		
6.	Opinie co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu na środowisko	7
7.	Wydawanie opinii w sprawie zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko	0
8.	Wydawanie opinii w sprawie uzgadniania warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	1
9.	Wydawanie opinii przed wydaniem postanowienia przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia w ramach ponownej oceny oddziaływania na środowisko	-
Opinie dotyczące innych spraw		
10.	Uzgadnianie dokumentacji projektowej, pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych	1
11.	Zastosowanie rozwiązań innych niż określone w obowiązujących przepisach prawnych, w tym w zakresie warunków technicznych	-
12.	Uczestnictwo w dopuszczeniu do użytkowania obiektu budowlanego w trybie art. 56 ustawy Prawo budowlane	16
13.	Sprzeciw na użytkowanie obiektu budowlanego	-
14.	Inne sprawy	42
	Razem: 1 – 14	110
<u>Kontrole – wizje lokalne</u>		
15.	Wizje lokalne	-
16.	Odbiory obiektów	22
	Razem: 15 - 16	22

4 STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ I KĄPIELISK

Sekcja Nadzoru Higieny Środowiska w powiecie opatowskim na 255 obiektów użyteczności publicznej znajdujących się w ewidencji skontrolowała 84, co stanowi ok. 33,0 % wszystkich obiektów użyteczności publicznej i kąpielisk. Powyższa liczba kontroli nie obejmuje urządzeń wodnych oraz podmiotów leczniczych.

W porównaniu z 2021 r. zwiększyła się liczba zewidencjonowanych obiektów użyteczności publicznej o 8 (2022 r. – 274, 2023 r. - 282).

Obiekty użyteczności publicznej stanowią bardzo zróżnicowaną grupę pod względem ich przeznaczenia, jak i wymagań sanitarnych.

4.1 Stan sanitarny wybranych obiektów i urządzeń

4.1.1 Ustępy publiczne i ogólnodostępne

Podczas przeprowadzanych kontroli, nie kwestionowano stanu sanitarno-technicznego. Łącznie przeprowadzono 2 kontrole sanitarne ustępów podczas których skontrolowano 2 ustępy publiczne. Zwracano szczególną uwagę na stan sanitarno-higieniczny kabin ustępowych, dostępność do wody ciepłej oraz do środków higienicznych, obydwie kontrolowane ustępy publiczne są przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych.

4.1.2 Obiekty Pomocy Społecznej

Do tej grupy obiektów zaliczono: 5 domów pomocy społecznej, 21 obiektów z grupy Inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej, 3 środowiskowe domy samopomocy, 3 warsztaty terapii zajęciowej (placówki pobytu dziennego, przeznaczone dla osób niepełnosprawnych intelektualnie i psychicznie prowadzone przez stowarzyszenia) oraz 15 Dziennych Domów Seniora + oraz 3 placówki zapewniające całodobową opiekę (schroniska dla bezdomnych). W tego typu obiektach przeprowadzono 8 kontroli sanitarnych, nie kwestionowano stanu sanitarno-technicznego obiektów.

4.1.3 Obiekty hotelarskie

W ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Opatowie jest 8 obiektów hotelarskich świadczących usługi noclegowe, przeprowadzono 8 kontroli sanitarnych, nie wydawano decyzji administracyjnych.

Do tej grupy obiektów należą: 2 hotele, 2 pensjonaty oraz 4 inne obiekty, w których są świadczone usługi hotelarskie - skontrolowano 7 obiektów.

Obiekty służące jako baza noclegowa na terenie powiatu podlegają wzmożonym kontrolom sanitarnym przede wszystkim w trakcie trwania sezonu turystycznego. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno – technicznego. We wszystkich obiektach noclegowych zwracano również uwagę na prowadzoną gospodarkę odpadami w związku z zagrożeniem afrykańskim pomorem świń (ASF). W 2022 i 2023 r. stan sanitarno-techniczny nie był kwestionowany.

4.1.4 Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej – w ewidencji 62, skontrolowano 33 obiekty z tej grupy.

Zakłady fryzjerskie w ewidencji 37, skontrolowanych - 23, przeprowadzonych kontroli - 24. Podczas przeprowadzanych kontroli sanitarnych zakładów fryzjerskich w 2023 r., w jednym z nowych zakładów stwierdzono brak opracowanych procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi. W terminie 7 dni od przeprowadzenia kontroli właścicielka obiektu poinformowała na piśmie, że opracowała i wdrożyła procedury. Kontrola sprawdzająca potwierdziła wykonanie, nie wydano decyzji administracyjnej. W pozostałych obiektach, nie kwestionowano stanu sanitarno-technicznego obiektów.

Zakłady kosmetyczne w ewidencji 24, skontrolowanych - 9, przeprowadzonych kontroli – 9, nie kwestionowano stanu sanitarno-technicznego obiektów.

Zakłady tatuażu

W 2023 r. przybył 1 zakład tatuażu.

Podczas kontroli sanitarnej nie kwestionowano stanu sanitarno-technicznego obiektu.

Inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu w ewidencji - 6, w roku 2023 zaplanowano 1 kontrolę sanitarną, nie kwestionowano stanu sanitarno-technicznego.

4.1.5 Obiekty komunikacji publicznej

Dworce autobusowe – kontrolą zostały objęte stanowiska autobusowe, gospodarka odpadami, otoczenie obiektu, sanitariaty dla podróżnych i personelu, pomieszczenie socjalne i pomieszczenie porządkowe.

W ewidencji znajdują się 3 dworce autobusowe, skontrolowano wszystkie dworce przeprowadzając 4 kontrole sanitarne (w tym 1 sprawdzająca wykonanie nakazów decyzji), wydano 1 decyzję administracyjną. Kontrola sprawdzająca potwierdziła wykonanie nakazów decyzji.

W roku 2022 nie kwestionowano stanu sanitarno-technicznego w pomieszczeniach dworca, w 2023 roku wydano 1 decyzję administracyjną na stan sanitarno – higieniczny dworca.

W roku 2023 kontrolowano również znajdujące się poza ewidencją środki transportu publicznego.

Nadzorem objęto środki transportu publicznego, skontrolowano 6 autobusów oraz 5 busów komunikacji publicznej. Stan sanitarny środków transportu oceniono jako dobry. Skontrolowano również 5 taksówek osobowych, przeprowadzając 4 kontrole sanitarne. Nie kwestionowano stanu higieniczno-sanitarnego.

4.1.6 Cmentarze i domy przedpogrzebowe

Cmentarze - w ewidencji 28, nie planowane do kontroli w 2023 roku.

Domy przedpogrzebowe - w ewidencji 4, przeprowadzono 2 kontrole.

W roku 2023 skontrolowano 2 domy pogrzebowe, nie kwestionowano stanu sanitarno-technicznego obiektów.

4.1.7 Inne obiekty użyteczności publicznej

W ewidencji 64 obiekty, skontrolowano 31, przeprowadzonych kontroli 33, wydanych decyzji administracyjnych 2, 1 mandat karny na 300 zł. W roku 2023 przybył 1 obiekt - Punkt apteczny. Jest to bardzo zróżnicowana grupa obiektów, do tej grupy zaliczono m.in. apteki, punkty apteczne, parkingi, stacje paliw, obiekty kultury, obiekty sportowe, urzędy gmin.

Podczas przeprowadzonych kontroli sanitarnych w 2 obiektach stwierdzono niewłaściwy stan sanitarno-techniczny, w 1 z nich również niewłaściwy stan sanitarny.

W trakcie kontroli zwracano szczególną uwagę na stan sanitarno-techniczny pomieszczeń gospodarkę odpadami, a w stacjach paliw zwracano również uwagę na spełnienie przez podmiot kontrolowany obowiązku:

- 1) posiadania koncesji, w zakresie dotyczącym paliw ciekłych,
- 2) wpisu do rejestru,
- 3) zgłoszenia do Prezesa URE infrastruktury paliw ciekłych.

Przeprowadzone kontrole wykazały, że przedsiębiorcy posiadają koncesje na obrót paliwami ciekłymi oraz okazali złożone do URE wnioski celem aktualizacji danych koncesji zgodnie z obowiązującymi przepisami.

4.1.8 Kąpieliska, miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli i baseny kąpielowe

W ewidencji PPIS w Opatowie są 2 kryte pływalnie; przeprowadzono 2 kontrole sanitarne w pływalniach, nie kwestionowano stanu sanitarno – technicznego.

Przed sezonem kąpieliskowym w 2023 r. nie zgłoszono do PPIS w Opatowie żadnego kąpieliska.

W 2023 r. nie zgłoszono i nie zorganizowano miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpeli w żadnej gminie powiatu opatowskiego.

W tej grupie obiektów nie wydawano decyzji administracyjnych dot. stanu sanitarno-technicznego obiektu, wydano 6 decyzji administracyjnych dotyczących uzdatnienia jakości wody w pływalni (1 decyzja z uwagi na obecność bakterii *Pseudomonas aeruginosa*, 3 decyzje dot. bakterii *Legionella* oraz 2 decyzje stwierdzające prawidłową jakość wody na pływalni).

Zaplanowano i pobrano do badania w ramach nadzoru sanitarnego 22 próbki wody z obu pływalni. Pobrano 30 próbek z obu pływalni (8 – ponadplanowych wynikających z prowadzonego postępowania administracyjnego dot. jakości wody na pływalni).

Jakość wody w pływalniach.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Opatowie wydał w roku 2023 roczne oceny jakości wody na obu nadzorowanych pływalniach na podstawie przedłożonych przez zarządców wyników badań kontroli wewnętrznej oraz wyników badań kontroli urzędowej Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Opatowie, stwierdzając przydatność wody do kąpeli w obydwu pływalniach.

4.1.9 Obiekty małej infrastruktury

Ponadto w 2023 r. kontrolowano również ogólnodostępne powiatowe, gminne i należące do spółdzielni mieszkaniowych obiekty małej infrastruktury. Skontrolowano 16 placów zabaw przeprowadzając 5 kontroli sanitarnych.

Administratorzy placów zabaw i piaskownic w większości dbali o ich stan sanitarny, wymieniali piasek w piaskownicach, jak również dokonywali przeglądu technicznego urządzeń. Podczas kontroli placów zabaw stwierdzono nieprawidłowości na 3 z nich. Nieprawidłowości dot. uszkodzonej, drewnianej obudowy piaskownicy, brak regulaminu korzystania z placu zabaw, uszkodzonej tablicy informacyjnej, braku zabezpieczenia piaskownicy przed zanieczyszczeniami, uszkodzonego siedziska na piaskownicy, zardzewiałej poręczy zjeżdżalni. Wydano decyzję administracyjną. Kontrola sprawdzająca potwierdziła wykonanie nakazów decyzji.

4.2 Wnioski

Analizując wyniki kontroli przeprowadzonych w 2023 r. w zakresie higieny środowiska należy stwierdzić, że w opisanych wyżej obiektach użyteczności publicznej nie stwierdzono rażących uchybień stanowiących zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi.

Władze Powiatu i Gmin kontynuowały wiele projektów związanych z budową, remontami współfinansowanych przez Unię Europejską, które wpłynęły na stan sanitarno-techniczny obiektów.

Wykazywano duży postęp w trosce o poprawę infrastruktury drogowej, celem zwiększenia bezpieczeństwa mieszkańców. Modernizowano również budynki użyteczności publicznej. Działania te w widoczny sposób wpływają na poprawę warunków życia mieszkańców.

W dalszym ciągu niepokoi zbyt mała ilość ustępów publicznych oraz parkingów.

5 STAN SANITARNY ZAKŁADÓW OCHRONY ZDROWIA

Na koniec 2023 roku na terenie powiatu opatowskiego pod nadzorem PSSE w Opatowie funkcjonowało 72 obiekty świadczące usługi lecznicze (stan na 31.12.2023 r.): 1 szpital z przychodnią specjalistyczną, hospicjum i zakładem opiekuńczo-leczniczym, 1 pogotowie ratunkowe, 4 publiczne placówki opieki zdrowotnej, 12 niepublicznych placówek opieki zdrowotnej, 2 laboratoria diagnostyczne, 37 gabinetów lekarskich, w tym 17 gabinetów stomatologicznych, 6 gabinetów rehabilitacji leczniczej, 4 pracownie protetyki dentystyczne, 3 gabinety pielęgniarstwa, 1 podmiot leczniczy udzielający świadczeń przez pielęgniarstwo opiekę długoterminową domową, 1 nzo - punkt poboru materiału do badań.

W porównaniu do roku ubiegłego ubyły 2 obiekty: 1 gabinet rehabilitacji, 1 gabinet pielęgniarstwa. Przybył 1 gabinet rehabilitacji.

W 2023 r. łącznie w nadzorowanych obiektach przeprowadzono 58 kontroli sanitarnych, w tym 51 kontroli planowych i 7 ponadplanowych. W trakcie przeprowadzanych kontroli zwracano uwagę na stan techniczny i sanitarny pomieszczeń obiektów, prawidłowe postępowanie z odpadami medycznymi w miejscu ich wytwarzania, dezynfekcję, sterylizację, zgłaszalność chorób zakaźnych oraz wykonawstwo szczepień ochronnych zgodnie z PSO.

W związku z powyższym:

- nałożono 1 mandat karny na kwotę 150 zł. za zły stan bieżący w ośrodku zdrowia,
- wydano łącznie 4 decyzje tj.:
 - decyzje płatnicze - 2 w nadzorowanych obiektach,
 - decyzje merytoryczne –2 w tym:
 - 1 na zły stan techniczny w nadzorowanym obiekcie
 - 1 decyzję przedłużającą wykonanie zaleceń decyzji z art. 155 KPA

5.1 Działalność lecznicza wykonywana przez podmioty lecznicze

5.1.1 Szpital w Opatowie

W strukturach Szpitala św. Leona funkcjonują: poradnie specjalistyczne, zakład opiekuńczo-leczniczy, hospicjum. W 2023 r. w ww. jednostce przeprowadzono 8 kontroli: 1 kontrolę kompleksową w oddziałach szpitalnych, 1 kontrolę kompleksową w Przychodni Specjalistycznej, 3 kontrole sprawdzające wykonanie zaleceń decyzji z 2021 r.(w Przychodni Specjalistycznej), z 2022 r. (w Zakładzie Opiekuńczo-Leczniczym) z 2023 r. (w Przychodni Specjalistycznej) oraz 3 kontrole wspólne z Nadzorem Zapobiegawczym dot. odbioru obiektu budowlanego (Ośrodek Rehabilitacji Diennej w szpitalu) oraz dot. rozbudowy budynku NZOZ (filia Ośrodka Rehabilitacji Diennej w szpitalu).

Podczas kontroli w Przychodni Specjalistycznej stwierdzono zły stan techniczny, w związku z tym wydano 1 decyzję administracyjną i 1 płatniczą. Zalecenia decyzji wykonane (kontrola sprawdzająca w 2023 r.).

5.1.2 Podmioty lecznicze realizujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne

Na terenie powiatu opatowskiego funkcjonuje 27 podmiotów leczniczych realizujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne, z czego:

- ośrodki zdrowia i poradnie (17 tj. 4 szpital, 12 nzo, 1 pogotowie ratunkowe),
- medyczne laboratoria diagnostyczne (2),

- zakłady rehabilitacji leczniczej (5),
- pielęgniarska opieka długoterminowa domowa (1),
- punkt pobrań materiału (1).

W podmiotach tych przeprowadzono 26 kontroli sanitarnych. Nie wykonano 1 kontroli z powodu likwidacji obiektu.

Zły stan sanitarny stwierdzono w 1 publicznym ośrodku zdrowia. W związku z tym wydano 1 decyzję płatniczą oraz nałożono mandat karny na kwotę 150 zł.

Wszystkie poradnie i ośrodki zdrowia w naszym powiecie zaopatrywane są w wodę wodociągową o jakości zgodnej z obowiązującymi wymogami sanitarnymi, pochodzącą z wodociągów sieciowych.

W placówkach ochrony zdrowia lecznictwa otwartego gromadzenie i unieszkodliwianie odpadów medycznych odbywa się zgodnie z przepisami prawa. Odpady segregowane są z podziałem na komunalne oraz niebezpieczne - pochodzenia medycznego.

Usługi pralnicze z zakładów lecznictwa otwartego zostały zlecone firmom zewnętrznym lub prane we własnych pralniach. Dodatkowo w każdym obiekcie znajduje się na stanie bielizna jednorazowego użytku.

Dezynfekcja w placówkach opieki zdrowotnej przeprowadzana jest zgodnie z obowiązującymi procedurami. Preparaty dezynfekcyjne dobierane są właściwie (szerokie spektrum działania, właściwy czas, zastosowanie).

Większość ośrodków zdrowia (11 na 17) korzysta wyłącznie ze sprzętu jednorazowego użytku. W pozostałych placówkach procesy sterylizacji narzędzi i sprzętu medycznego przeprowadzano w 5 autoklawach. Placówki kontrolują skuteczność przebiegu tych procesów testami biologicznymi w ramach kontroli wewnętrznej z częstotliwością średnio 1 raz w miesiącu.

5.2 Działalność lecznicza wykonywana przez praktykę zawodową

Na terenie powiatu opatowskiego w tej grupie funkcjonuje 46 obiektów, w tym:

- indywidualne specjalistyczne gabinety lekarskie (20),
- gabinety stomatologiczne (17),
- praktyki pielęgniarek i położnych (3),
- pracownie protetyki dentystycznej (4)
- gabinet rehabilitacji leczniczej (1).

Łącznie przeprowadzono w nich 23 kontrole kompleksowe (6 w specjalistycznych gabinetach lekarskich, 17 w gabinetach stomatologicznych). Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

W tej grupie, wszystkie obiekty oprócz gabinetów stomatologicznych korzystają wyłącznie ze sprzętu jednorazowego użytku. W pozostałych placówkach w 2023 r. procesy sterylizacji narzędzi i sprzętu medycznego przeprowadzano w 16 autoklawach. Podobnie jak w podmiotach leczniczych, postępowanie z odpadami medycznymi i bielizną oraz procesy dezynfekcji i sterylizacji odbywają się zgodnie z procedurami i przepisami prawa.

5.3 Wnioski

W powiecie opatowskim działalność lecznicza wykonywana jest przez podmioty lecznicze i praktykę zawodową w pomieszczeniach o dobrym standardzie sanitarno-technicznym.

Do rejestru obiektów świadczących usługi lecznicze wpisano w 2023 r. 1 gabinet rehabilitacji leczniczej, a wykreślono 2 obiekty: 1 gabinet indywidualnej praktyki pielęgniarstwa i 1 gabinet rehabilitacji leczniczej.

W 2024 roku pracownicy Sekcji Nadzoru Przeciwpidemicznego kontynuować będą działania w zakresie nadzoru nad podległymi podmiotami wykonującymi działalność leczniczą w celu zapewnienia właściwych warunków sanitarno-higienicznych w zakresie prowadzonej działalności.

6 NADZÓR ŚRODOWISKA PRACY

W 2023 r. w ewidencji Sekcji Nadzoru Środowiska Pracy było 256 zakładów pracy, które ogółem zatrudniały 4 156 osób, w porównaniu do 2022 r. przybyło w ewidencji 7 zakładów. Zauważono, że przy większej liczbie zakładów zatrudnienie na przestrzeni 2023 r. zmalało o 25 osób. W poprzednim roku w 249 zakładach zatrudnione były 4 181 osoby. Liczba zakładów i liczba osób zatrudnionych w zakładach jest zmienna, ponieważ nie wszystkie zakłady są poddawane kontroli w każdym roku sprawozdawczym, a zatrudnienie w tych zakładach zmienia się w związku z funkcjonowaniem zakładów, wprowadzaniem nowych urządzeń oraz zmian w profilu działalności. W planie pracy na 2023 r. do kontroli zaplanowano 120 zakładów pracy, w których łącznie przeprowadzono 141 kontroli. Z uwagi na likwidację nie skontrolowano 4 zakładów, które zaplanowane były w planie pracy na 2023 r.

Bieżącym nadzorem w 2023 r. objęto 116 zakładów pracy (tj. 45% zakładów skontrolowanych do ilości zakładów znajdujących się w ewidencji), zatrudniały one ogółem w 2023 r. – 2 816 osób (% osób objętych nadzorem sanitarnym do ilości wszystkich pracowników znajdujących się w ewidencji w roku 2023 wyniósł 67,75%).

Z ewidencji prowadzonej przez sekcję wynika, że na terenie powiatu opatowskiego funkcjonuje najwięcej zakładów małych. Zatrudnienie przedstawiało się w 2023 r. następująco:

- do 9 osób w ewidencji było 179 zakładów, co stanowiło 70 % wszystkich zakładów,
- zaewidencjonowano 62 zakłady, które zatrudniały od 10 do 49 pracowników, jest to 24% zakładów będących w ewidencji,
- zakładów zatrudniających od 50 do 249 osób w ewidencji jest 10 i stanowią 5% całej ewidencji,
- zakłady zatrudniające od 250 i więcej osób stanowią tylko 1% wszystkich zakładów uwzględnionych w ewidencji.

6.1 Prowadzenie nadzoru

W roku 2023 przeprowadzono 141 kontroli sanitarnych w 116 zakładach pracy. Przeprowadzone kontrole realizowane były zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego oraz przyjętym planem pracy na 2023 r.

Kontrole przeprowadzone były w następującym zakresie:

- 8 kontroli sanitarnych tematycznych dot produktów biobójczych,
- 6 kontroli dot. substancji chemicznych i ich mieszanin,
- 3 kontrole dot. czynników rakotwórczych i mutagennych,
- 3 kontrole w zakresie czynników biologicznych,
- 4 kontrole dot. produktów kosmetycznych,
- 97 kontroli dotyczących warunków pracy pracowników i stanu sanitarnego zakładu,
- 17 kontroli sprawdzających,
- 3 odbiory.

Wydano ogółem 17 decyzji merytorycznych i 12 decyzji płatniczych, w tym:

- 12 decyzji na stwierdzone usterki podczas kontroli,
- 3 decyzje przedłużające z art. 155 KPA,
- 2 decyzje w sprawach chorób zawodowych (w tym 1 decyzja o braku podstaw

do stwierdzenia choroby zawodowej i 1 decyzja o stwierdzeniu choroby zawodowej).
Wydano ogółem 12 decyzji płatniczych na stwierdzone usterki podczas kontroli.

W sprawach nadzoru bieżącego wydano 12 decyzji merytorycznych, które zawierały łącznie 30 nakazów, dotyczyły one m. in.:

- 17 nakazów dot. złego stanu sanitarno–higienicznego pomieszczeń pracy i pomieszczeń socjalnych w 8 zakładach (w PKD – 10, 38, 47, 84),
- 7 nakazów dot. przeprowadzenia pomiarów na stanowiskach pracy w 4 zakładach (w PKD 01, 10, 14, 49),
- 1 nakaz w zakresie oceny ryzyka zawodowego (w PKD – 10),
- 5 nakazów dot. innej dokumentacji (w PKD – 10, 86).

Ponadto w ramach kontroli przeprowadzonych z innymi działaniami stwierdzono nieprawidłowości z zakresu higieny pracy w 1 zakładzie – stacja paliw, decyzja ta wydana została przez komórkę wiodącą tj. przez Sekcję Nadzoru Higieny Środowiska.

Nie wydawano postanowień o nałożeniu grzywny i tytułów wykonawczych, a tym samym nie prowadzono postępowania egzekucyjnego. Wszystkie pozostałe zalecenia decyzji, zakłady pracy realizowały na bieżąco zgodnie z wyznaczonymi przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Opatowie terminami. Zalecenia wydawane w decyzjach realizowane są przez pracodawców na drodze administracyjnej w związku z czym w 2023 r. nie prowadzono w stosunku do zakładów pracy postępowania na drodze egzekucji. Część postępowań nie została jeszcze zrealizowana przez zakłady pracy z uwagi na to, że termin realizacji przypada na 2024 r.

Upomnień i mandatów karnych nie wydawano. Nie prowadzono żadnego postępowania egzekucyjnego na przestrzeni 2023 r.

Przekroczenia w 2023 r. - w przekroczeniach pracowało w 3 zakładach łącznie 42 osób (w PKD 10, PKD 23 i PKD 29). Pracownicy narażeni byli na działanie ponadnormatywnego hałasu (powyżej 85 dB A), w powyższym zakresie decyzji na obniżenie przekroczeń nie wydawano. Wszystkich zatrudnionych w zakładach pracy w 2023 r. było 2 816 osób, 42 osoby pracujące w przekroczeniach stanowi 1,5 % osób narażonych na ponadnormatywną wartość hałasu.

W przypadku przekroczenia, na hałas kiedy nie jest możliwe osiągnięcie odpowiednich NDN, zakłady wprowadzają rozwiązania organizacyjne, czyli rotację pracowników, która ma na celu zmniejszenie narażenia. Zakłady w tym celu sporządzają także plany zmian organizacyjno–technicznych.

Działania prowadzone przez sekcję mają na celu ochronę zdrowia pracowników nie tylko w przypadku występowania ponadnormatywnego hałasu, ale także innych czynników szkodliwych fizycznych, chemicznych i biologicznych, występujących w zakładach, a poprzez to wyeliminowanie chorób zawodowych i innych chorób związanych z wykonywaną pracą.

Choroby zawodowe - w 2023 r. wydano 2 decyzje w sprawach chorób zawodowych z poz. 15 wykazu chorób zawodowych (w tym 1 decyzję o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej i 1 decyzję o stwierdzeniu choroby zawodowej), postanowień w sprawach chorób zawodowych nie wydawano. Ponadto prowadzono 3 postępowania w sprawach chorób zawodowych dla innych stacji powiatowych, sporządzono 4 Karty oceny narażenia zawodowego.

Zamierzenia i kontrole ponadplanowe - w 2023 r. zrealizowano 59 zamierzeń ponadplanowych oraz 25 kontroli ponadplanowych.

6.2 Działania w zakresie promocji i współpracy

1. Kontynuowano w dalszym ciągu współpracę z Wojewódzkim Ośrodkiem Medycyny Pracy w Kielcach i jednostkami orzecznymi II stopnia w zakresie chorób zawodowych, ramach której przesyłano Karty oceny narażenia zawodowego na stanowiskach pracy dotyczących badanych pacjentów oraz decyzje w sprawie chorób zawodowych.
2. W ramach współpracy z Państwową Inspekcją Pracy w Kielcach przesyłano do wiadomości decyzje w sprawie chorób zawodowych. Współpracę podejmowano także w zakresie przedstawienia propozycji zagadnień i sugestii, które mogłyby być uzupełnieniem Programu działania Państwowej Inspekcji Pracy na rok 2024 i mogą być realizowane w zakresie programu trzyletniego 2022-2024, przekazano również propozycje tematów do opracowania planu pracy Rady Ochrony Pracy przy Sejmie RP na 2024 dotyczących rozwiązań systemowych ochrony pracy w Polsce.
3. W 2023 roku w ramach współpracy z CIOP przekazano na podstawie posiadanej informacji z przeprowadzonych kontroli dane liczbowe z terenu powiatu za 2021-2022 r. informacji w zakresie ekspozycji pracowników na wybrane czynniki chemiczne.
4. W 2023 r. jak corocznie od wielu lat pracownicy Sekcji Nadzoru Środowiska Pracy PSSE w Opatowie współpracują z pracownikiem Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej w ramach realizowanego programu ograniczenia zdrowotnych następstw palenia tytoniu w związku ze światowym dniem palenia tytoniu podczas kontroli zebrali w 105 zakładach informacje dotyczące stosowania się do zakazu palenia tytoniu.
5. Sekcja Nadzoru Środowiska Pracy realizowała również zadania o charakterze informacyjnym i oświatowym z zakresu higieny i medycyny pracy oraz promocji zdrowia w środowisku pracy. Podczas kontroli sanitarnych w zakładach pracy, w ramach działań edukacyjno-informacyjnych w związku z zagrożeniami wynikającymi z narażenia na radon, pracownicy podczas prowadzonych kontroli przekazywali informację o obowiązku wykonywania pomiarów w związku z obowiązującym Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie terenów, na których średnioroczne stężenie promieniotwórcze radonu w powietrzu wewnątrz pomieszczeń w znacznej liczbie budynków może przekraczać poziom odniesienia, określono tereny, gdzie przekroczone zostało średnioroczne stężenie radonu.

W związku z tym:

- w okresie całego 2023 r. pracownicy przekazywali materiały informacyjno-edukacyjne oraz informacje o obowiązku wykonywania pomiarów, poinformowano 25 zakładów, które wpisano do prowadzonego rejestru,
- do PSSE w Opatowie od 1.01.2023 r. wpłynęło 125 informacji o wykonaniu pomiarów radonu bądź o informacji o zleceniu pomiarów,
- w rejestrze zakładów na koniec 2023 r. było 235 zakładów pracy, w których podejmowano działania informacyjno-edukacyjne,
- w zakresie narażenia na radon w 2023 r. przeprowadzono 101 działań kontrolnych – sporządzono check listy,
- w związku z narażeniem na radon zamieszczono na stronie internetowej PSSE w Opatowie film edukacyjny o radonie oraz informację o obchodach dnia radonu wraz

z podstawowymi informacjami o narażeniu na radon oraz o wynikających obowiązkach.

6. Zgodnie z art. 30a ust 6 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii udostępniono na stronie Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Opatowie raport Głównego Inspektora Sanitarnego dotyczący zatruc środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną za 2023 rok, obejmujący zweryfikowane zdarzenia zarejestrowane w Systemie Monitorowania Informacji o Środkach Zastępczych i Nowych Substancjach Psychoaktywnych (SMIOD).

6.3 Podsumowanie

Systematyczny nadzór nad zakładami pracy powoduje, że warunki pracy z roku na rok ulegają poprawie, ze względu na to, że pracodawcy stosują się do nowych wymogów zawartych w przepisach prawa. Liczba osób pracujących w narażeniu na ponadnormatywny hałas znajduje się praktycznie na tym samym poziomie. Podejmowane działania przez sekcję mają na celu ochronę zdrowia pracowników nie tylko w przypadku występowania hałasu, ale także innych czynników szkodliwych fizycznych, chemicznych jak i biologicznych, występujących w zakładach, działania te mają na celu wyeliminowanie chorób zawodowych oraz innych chorób związanych z wykonywaną pracą.

7 NADZÓR NAD PLACÓWKAMI NAUCZANIA I WYCHOWANIA ORAZ PLACÓWKAMI WYPOCZYNKU DZIECI I MŁODZIEŻY PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA

7.1 Higiena Dzieci i Młodzieży

Do zadań stanowiska ds. Higieny Dzieci i Młodzieży należy nadzór nad higieną nauczania, należytym stanem higieniczno-sanitarnym pomieszczeń w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych, szkołach ponadpodstawowych, ośrodkach specjalnych, placówkach opiekuńczo - wychowawczych, internatach oraz ośrodkach wypoczynku dzieci i młodzieży. Zadania te realizowane są poprzez nadzór nad przestrzeganiem przepisów i obowiązujących norm.

7.1.1 Nadzorowane placówki i działalność kontrolno-represyjna

W roku 2023 ewidencją objęto 64 stałe placówki nauczania i wychowania oraz 8 placówek letniego/zimowego wypoczynku. W ramach nadzoru skontrolowano wszystkie zewidencjonowane placówki nauczania i wychowania przeprowadzając 88 kontroli oraz 8 placówek letniego/zimowego wypoczynku przeprowadzając 8 kontroli.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Opatowie w 2023 roku objął nadzorem następujące rodzaje placówek: żłobki i kluby dziecięce, przedszkola i punkty przedszkolne, szkoły podstawowe, zespoły szkół, szkoły ponadpodstawowe, szkoły policealne, internaty, warsztaty szkolne, placówki z pobytem całodobowym, placówki wychowania pozaszkolnego oraz placówki letniego i zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży.

W trakcie kontroli oceniano stan sanitarny placówek pod względem posiadanej infrastruktury (funkcjonalność budynków, stan techniczny), bieżącej czystości i porządku, warunków do utrzymania higieny osobistej oraz dokonywano oceny warunków pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach (ergonomia stanowiska pracy ucznia, dostępność do infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego oraz higieny pracy umysłowej).

W 2023 roku do elektronicznej bazy wypoczynku dzieci i młodzieży powiatu opatowskiego zgłoszono 8 obiektów wypoczynku letniego oraz zimowego. Przeprowadzono 8 kontroli sprawdzających wykonanie nakazów decyzji administracyjnych. Wydano 8 decyzji merytorycznych, 9 decyzji płatniczych.

Podczas przeprowadzanych kontroli szczególną uwagę zwracano na :

- warunki do utrzymania higieny osobistej w placówkach nauczania i wychowania,
- warunki sanitarno-higieniczne wypoczynku dzieci i młodzieży,
- posiadanie przez placówki substancji chemicznych i ich mieszanin,
- higienę procesu nauczania – dostosowanie mebli do wzrostu uczniów oraz ocenę rozkładów zajęć lekcyjnych,
- bieżącego zaopatrywania pomieszczeń higieniczno-sanitarnych w środki higieny osobistej,
- stan sanitarno-techniczny budynków i otoczenia, placów zabaw, terenów rekreacyjnych, boisk sportowych,
- warunki sanitarno-higieniczne w żłobkach,
- posiadanie oraz ocenę warunków infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego,

- możliwość pozostawiania przez uczniów części podręczników i przyborów szkolnych w placówce,
- prowadzenie dożywiania w szkołach,
- warunki realizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami w szkołach,
- realizację Ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

7.1.2 Ocena stanu sanitarno-technicznego w placówkach

Działania w obszarze higieny dzieci i młodzieży skupiały się na egzekwowaniu bezpiecznych pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych warunków opieki, wychowania, nauki oraz wypoczynku dzieci i młodzieży, jak również w pierwszej kolejności na edukowaniu w tym zakresie nadzorowanych podmiotów.

W 2023 r. przeprowadzono 88 kontroli w placówkach oświatowo-wychowawczych. Przeprowadzane kontrole wskazują na poprawę w zakresie stanu technicznego tych obiektów. Organy prowadzące, wspierają swoje placówki w remontach i modernizacjach na różnych poziomach ich potrzeb. Znaczną poprawę stanu placówek oświatowych uzyskano przy pomocy środków z UE, przeznaczanych na przeprowadzanie prac związanych z termomodernizacją budynków: ocieplanie budynków, remont elewacji, wymianę stolarki drzwiowej i okiennej, wymianę grzejników c.o. W okresie przerwy wakacyjnej, w placówkach szkolnych na terenie całego powiatu opatowskiego przeprowadzano remonty bieżące i prace konserwatorskie. Niewłaściwe warunki higieniczno-sanitarne stwierdzono w 8 szkołach. Dotyczyły one najczęściej:

- zapewnienia właściwego stanu sanitarno – technicznego posadzki na schodach wejściowych do budynku szkoły,
- zapewnienia prawidłowej stolarki w pomieszczeniach placówek,
- montażu na grzejnikach centralnego ogrzewania osłon chroniących przed bezpośrednim kontaktem z elementami grzejnymi,
- zapewnienia właściwego stanu sanitarno - technicznego pomieszczeń (sal lekcyjnych i innych sal zajęć dla dzieci i młodzieży) oraz stanu technicznego wyposażenia (drzwi, podłóg, parkietów, mebli edukacyjnych pozostających na wyposażeniu sal dydaktycznych),
- zapewnienie ciągu komunikacyjnego w budynkach/szatni,
- zapewnienia właściwego stanu sanitarno – technicznego wyposażenia w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych.

Wszystkie skontrolowane w 2023 r. placówki posiadają podłączenie do sieci wodociągowej, zaopatrzone są w bieżącą zimną wodę o monitorowanej jakości oraz posiadają odprowadzenie ścieków do kanalizacji, szczelnych zbiorników bezodpływowych na nieczystości bądź własnych oczyszczalni ścieków. Dzieci i młodzież w placówkach oświatowo-wychowawczych korzysta z toalet zlokalizowanych wewnątrz budynków szkolnych. W skontrolowanych szkołach sprawdzano również warunki do utrzymania higieny osobistej oceniając dostępność do mydła w dozownikach, ręczników jednorazowych i papieru toaletowego. W tym zakresie wydawano zalecenia doraźne. Właściwą infrastrukturę i wyposażenie pomieszczeń przeznaczonych do użytkowania przez oddział zerowy posiadało 16 placówek. Odpowiedniej infrastruktury nie posiadało 4 placówki, najczęściej ze względu na brak możliwości wydzielenia ciągów komunikacyjnych tak, by nie krzyżowały się z drogami komunikacyjnymi starszych uczniów, brak

wydzielonego placu rekreacyjnego dla młodszych dzieci, zbyt małą powierzchnię sali – min. 2,5 m² na dziecko. Podczas przeprowadzanych kontroli nie stwierdzano łamania ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. W trakcie kontroli informowano o konieczności umieszczania oznaczeń słownych i graficznych informujących o zakazie palenia wyrobów tytoniowych i palenia papierosów elektronicznych. Oceniono również dożywianie dzieci i młodzieży w szkołach z uwzględnieniem dożywiania dofinansowanego. W znacznej części szkół żywienie prowadzone jest w formie cateringu oraz posiłków przygotowywanych na miejscu. Szkoły nadal realizują program „Szlanka mleka dla wszystkich uczniów” oraz „Owoce i warzywa w szkole”.

W sezonie zimowym/letnim 2023 r. na terenie powiatu opatowskiego w elektronicznej bazie wypoczynku Ministerstwa Edukacji Narodowej zarejestrowano 8 turnusów wypoczynku. W ramach nadzoru skontrolowano 8 turnusów półkolonii w miejscu zamieszkania. Wypoczynku pod namiotami nie zarejestrowano.

Podczas wypoczynku zimowego/letniego 2023 r. nie wpłynął do PSSE w Opatowie żaden wniosek z prośbą o interwencję w miejscach wypoczynku, nie zanotowano zatruc pokarmowych czy też poważniejszych wypadków.

7.1.3 Podsumowanie

Działania w obszarze higieny dzieci i młodzieży skupiały się na egzekwowaniu bezpiecznych pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych warunków opieki, wychowania, nauki oraz wypoczynku dzieci i młodzieży, jak również w pierwszej kolejności na edukowaniu w tym zakresie nadzorowanych podmiotów. Przeprowadzone kontrole sanitarne miały na celu uzyskanie poprawy warunków sanitarno-higienicznych w placówkach oświatowo-wychowawczych i zapewnienie bezpieczeństwa uczniom oraz pracownikom.

Reasumując powyższą ocenę stanu sanitarnego powiatu opatowskiego, należy nadmienić, że stan sanitarno-techniczny placówek oświatowo-wychowawczych w stosunku do ubiegłego roku uległ znacznej poprawie.

7.2 Promocja zdrowia i oświata zdrowotna

Działania w sferze promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej dokonywane przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Opatowie w roku 2023 oparte były o realizację ogólnopolskich oraz wojewódzkich programów edukacyjnych, interwencje nieprogramowe, a także poprzez prowadzone kampanie informacyjne. W realizacji zadań współpracowano z organizacjami, instytucjami oraz placówkami szkolnymi.

Dominująca część zamierzeń realizowana była w ramach 10 programów edukacyjnych o zasięgu zarówno ogólnopolskim, jak i wojewódzkim.

W ramach prowadzonej działalności realizowano następujące programy:

1. „Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV”.
2. „ARS, czyli jak dbać o miłość?”.
3. „Czyste powietrze wokół nas”.
4. „Bieg po zdrowie”.
5. „Nie pal przy mnie, proszę”.
6. „Znajdź właściwe rozwiązanie”.

7. „Podstępne WZW”.
8. „Znamie! Znam je?”.
9. „Wybierz życie – pierwszy krok”.
10. „Skąd się biorą produkty ekologiczne”.

Ww. programy zrealizowano ogółem w 18 placówkach oświatowo-wychowawczych.

Przystępując do realizacji zamierzeń zaplanowanych na 2023 rok podjęto współpracę ze środowiskiem lokalnym oraz instytucjami m.in.

- Komenda Powiatowa Policji w Opatowie
- Radio Opatów
- Opatowski Ośrodek Kultury
- Świętokrzyskie Centrum Onkologii
- Dom Pomocy Społecznej w Zochcinku.

7.2.1 Działalność szkoleniowa i nadzorcza

Realizując zamierzenia planu w ramach interwencji programowych oraz nieprogramowych przeprowadzono:

- 121 porad wdrożeniowych oraz organizacyjnych,
- 18 wizytacji realizacji programów edukacyjnych w szkołach.

Działalność szkoleniową przeprowadzano poprzez indywidualne spotkania z koordynatorami oraz realizatorami szkolnymi programów edukacyjnych w poszczególnych jednostkach oświatowych.

Dzięki podjęciu współpracy z lokalnym radiem informacje dot. realizacji ww. przedsięwzięć kierowano do ogółu społeczeństwa powiatu opatowskiego. Na stronie internetowej oraz Facebooku PSSE w Opatowie opublikowano szereg informacji dot. działań z zakresu zdrowia publicznego oraz profilaktyki w ramach podejmowanych działań programowych oraz interwencji nieprogramowych. Poprzez działalność medialną zwiększa się zasięg oraz efektywność podejmowanych oddziaływań prozdrowotnych.

W ramach interwencji nieprogramowych realizowano szerokie działania z zakresu profilaktyki nowotworów – współpracując ze Świętokrzyskim Centrum Onkologii. Inicjowano działania pod kątem profilaktyki używania substancji psychoaktywnych w partnerstwie z Przedstawicielem Komendy Powiatowej Policji w Opatowie – adresatami byli zarówno uczniowie, jak i ich rodzice. Promowano także zdrowy styl życia, prawidłowe odżywianie i aktywność fizyczną wśród różnych grup wiekowych, m. in.: podczas imprezy plenarnej czy organizując spotkania edukacyjne dla dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym.

7.2.2 Wnioski

1. Adresatami działań stanowiska Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej Powiatowej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Opatowie w 2023 roku były wszystkie placówki oświatowo-wychowawcze, zarówno publiczne, jak i niepubliczne oraz społeczeństwo powiatu opatowskiego. Odbiorcami działań były różnorodne grupy społeczeństwa.
2. Zrealizowanie działań podejmowanych przez PSSE w Opatowie dochodzi do skutku przy współdziałaniu z instytucjami i organizacjami. Dzięki podejmowanej współpracy poszerza się obszar i skuteczność działań prozdrowotnych.
3. Uczestnicy działań prozdrowotnych wzmocnili wiedzę dotyczącą zdrowego stylu życia, aktywności fizycznej, zdrowego odżywiania oraz modelowania nawyków prozdrowotnych.

8 STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I WYROBÓW KOSMETYCZNYCH

Na terenie powiatu opatowskiego w 2023 r. w rejestrze zakładów nadzorowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną prowadzonym przez Sekcję Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia wpisanych było 1800 obiektów żywności, żywienia oraz obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością (2022 r. - 1657 obiekty).

Przeprowadzono kontrole w 317 obiektach. Obiekty, które nie zostały skontrolowane to w dużym procencie środki transportu żywności (17 środków transportu na 126 objętych nadzorem), ponieważ są to obiekty ruchome, często przebywające poza terenem powiatu. Drugą grupę obiektów nieskontrolowanych stanowią producenci pierwotni. W 2023 r. skontrolowano 56 nadzorowanych producentów z 1272 zarejestrowanych.

W nadzorowanych zakładach przeprowadzono 436 kontroli sanitarnych (w 2022 r. – 417). Po przeprowadzonych kontrolach wydano 24 decyzje merytoryczne i 86 decyzji płatniczych.

Za stwierdzone uchybienia sanitarne na osoby winne zaniedbań nałożono 21 mandatów karnych na kwotę 5500 zł (w 2022 r. – 16/ 3900 zł).

Stan sanitarny nadzorowanych obiektów oceniany był zgodnie z jednolitymi procedurami urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, uwzględniającymi przepisy w zakresie wymagań higieniczno-sanitarnych (obowiązują arkusze ocen jednolite w całym kraju). Spośród 317 obiektów skontrolowanych w 2023 r. sklasyfikowano 200 obiektów.

W wyniku przeprowadzonych ocen stanu sanitarnego sklasyfikowane w 2023 r. zakłady ocenione zostały pozytywnie, 1 obiekt osiągnął ryzyko wysokie. Usuwanie stwierdzonych usterek jest w trakcie ich eliminacji.

8.1 Ocena stanu sanitarno-higienicznego wybranych grup nadzorowanych obiektów

8.1.1 Sklepy spożywcze

W 2023 r. skontrolowano 95 sklepów spożywczych ze 156 objętych nadzorem, w których przeprowadzono 149 kontroli sanitarnych.

Stan sanitarny sklepów w porównaniu do lat ubiegłych utrzymuje się na porównywalnym poziomie, dzięki realizacji wydanych zaleceń i sprawowanemu nadzorowi. Obowiązki wynikające z wydanych decyzji administracyjnych oraz nałożonych mandatów zostały wykonane w każdym z nich.

Najczęściej stwierdzane usterki to:

- niezachowany stan techniczny pomieszczeń zakładu,
- nieprawidłowa gospodarka odpadami,
- brak lub nieprawidłowa realizacja procedur GHP, GMP, HACCP,
- nieprawidłowe warunki magazynowania,
- niewystarczające zaangażowanie kierownictwa i przygotowanie merytoryczne pracowników (kwalifikacje zatrudnionych pracowników).

8.1.2 Inne zakłady/ obiekty obrotu żywnością

W 2023 r. skontrolowano 20 obiektów z 40 objętych nadzorem, w których przeprowadzono 31 kontroli sanitarnych.

Najczęściej stwierdzane usterki to:

- niezachowany stan techniczny pomieszczeń zakładu,
- niezachowany stan sanitarny zakładu,
- nieprawidłowe warunki magazynowania,
- brak aktualnych orzeczeń lekarskich dla celów sanitarno- epidemiologicznych pracowników,
- brak lub nieprawidłowa realizacja procedur GHP, GMP, HACCP.

8.1.3 Zakłady żywienia zbiorowego otwarte

W 2023 r. na terenie powiatu działalność prowadziło 47 zakładów żywienia zbiorowego otwartego. Skontrolowano 26 obiektów. W zakładach tych przeprowadzono 34 kontrole sanitarne.

Najczęściej stwierdzane usterki to:

- niezachowany stan techniczny pomieszczeń zakładu,
- nieprawidłowy stan techniczny powierzchni urządzeń stykających się z żywnością,
- nieprawidłowo działająca wentylacja,
- niezachowany stan sanitarny zakładu,
- nieprawidłowe warunki magazynowania,
- niewystarczające zaangażowanie kierownictwa i przygotowanie merytoryczne pracowników (kwalifikacje zatrudnionych pracowników),
- brak lub nieprawidłowa realizacja procedur GHP, GMP, HACCP.

8.1.4 Zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego

W 2023 r. ilość zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego wynosiła 61. Skontrolowano 48 zakładów, w których przeprowadzono 63 kontrole sanitarne.

Najczęściej stwierdzane usterki to:

- brak lub nieprawidłowa realizacja procedur GHP, GMP, HACCP,
- niewystarczające zaangażowanie kierownictwa i przygotowanie merytoryczne pracowników (kwalifikacje zatrudnionych pracowników),
- nieprawidłowe warunki magazynowania,
- niezachowany stan techniczny pomieszczeń zakładu,
- niezachowany stan sanitarny zakładu.

8.1.5 Zakłady produkcyjne (w tym producenci pierwotni)

W 2023 r. ilość zakładów produkcyjnych wynosiła 1316. Skontrolowano 88 zakładów, w których przeprowadzono 109 kontroli sanitarnych.

Najczęściej stwierdzane usterki to:

- niezachowany stan techniczny pomieszczeń zakładu,
- nieprawidłowy stan techniczny powierzchni urządzeń stykających się z żywnością,
- brak lub nieprawidłowa realizacja procedur GHP, GMP, HACCP,
- niezachowany stan sanitarny zakładu,
- nieprawidłowe warunki magazynowania,

- niewystarczająca kontrola surowców i wyrobów przez producenta (w tym badania właścicielskie),
- niezachowana funkcjonalność pomieszczeń,
- brak aktualnych orzeczeń lekarskich dla celów sanitarno- epidemiologicznych pracowników,
- niewystarczająca kontrola surowców i wyrobów przez producenta (w tym badania właścicielskie).

8.2 Jakość zdrowotna środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością w 2023 r.

Jakość zdrowotna środków spożywczych produkowanych i wprowadzanych do obrotu w nadzorowanych obiektach kontrolowana jest poprzez działania podejmowane w zintegrowanym systemie badań żywności.

Tabela 8. Kierunki badań/liczba pobranych próbek.

Kierunek badania	Liczba próbek pobranych	Próbki kwestionowane
MIKROBIOLOGIA	96	5
METALE	19	
SUBSTANCJE DODATKOWE	8	
MIGRACJA GLOBALNA	1	
MIGRACJA SPECYFICZNA	2	
WWA	3	
ZAWARTOŚĆ GLUTENU	1	
HISTAMINA	9	
PESTYCYDY	24	1
AZOTANY	1	
GMO	2	
NAPROMIENIANIE ŻYWNOSTCI	1	
WZBOGACENIE	1	
PARAMETRY JEŁCZENIA	1	
ZNAKOWANIE	2	
MYKOTOKSYNY	8	
OLEJE MINERALNE	1	
3-MCPD	1	
SKAŻENIE PROMIENIOTWÓRCZE	7	
WITAMINY I INNE ŻYWIENIOWE	6	
AKRYLOAMID	2	
AMR	1	
KALORYCZNOŚĆ POSIŁKÓW	1	
METANOL	1	
RAZEM	199	6

W nadzorowanych obiektach w ramach urzędowej kontroli i monitoringu pobrano do badania laboratoryjnego 199 próbek środków spożywczych i materiałów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Jakość zdrowotna środków spożywczych wprowadzanych do obrotu spełnia wymagania w zakresie zbadanych parametrów. Z otrzymanych sprawozdań z badań wynikało, że 6 próbek uległo zakwestionowaniu z powodu:

- w 5 pobranych próbkach produktu pn. „Lody z automatu” wykryto ponadnormatywną liczbę bakterii Enterobacteriaceae w 1 g,
- w 1 pobranej próbce produktu pn. „Śliwka” wykryto przekroczenie NDP pozostałości pestycydu- dodyny.

8.3 Nadzór nad obiektami żywnościowo-żywnościowymi zlokalizowanymi w miejscowościach turystycznych i wypoczynkowych, głównych szlakach komunikacyjnych, parkingach, dworcach PKS, stacjach paliw w letnim sezonie turystycznym.

Na terenie naszego powiatu nie ma miejscowości wypoczynkowych. Istnieją tylko miejscowości turystyczne (Opatów, Ujazd, Tudorów, Karwów, Włostów, Międzygórz), które w okresie letnim odwiedzane są przez turystów. Na terenie tych miejscowości, na dworcach PKS, przy głównych drogach krajowych, parkingach, stacjach paliw nadzorem zostały objęte: zakłady żywienia zbiorowego otwartego, punkty małej gastronomii, automaty do lodów, ciastkarnie, piekarnie, sklepy spożywcze.

W obiektach tych przeprowadzano kontrole sanitarne kompleksowe, tematyczne oraz interwencyjne.

Na stwierdzone nieprawidłowości natury sanitarno-technicznej wydawano zalecenia, które zostały zrealizowane w terminie przez osoby odpowiedzialne.

8.4 Nadzór nad obiektami żywieniowymi w miejscach wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży oraz ocena ich funkcjonowania

W 2023 r. zgłoszono 5 wypoczynków letnich i 2 wypoczynki zimowe z żywieniem zlokalizowane w obiektach na terenie powiatu opatowskiego. Podczas kontroli stwierdzono, że czynności związane z organizacją żywienia zostały dostosowane do warunków sanitarno-higienicznych. Jadłospisy opracowano w sposób prawidłowy. W dniu kontroli czystość bieżąca części żywieniowej bez zastrzeżeń. Nie stwierdzono uchybień natury sanitarno-higienicznej.

8.5 Nadzór nad prawidłowością obrotu grzybami świeżymi, suszonymi, przetworami grzybowymi i środkami spożywczymi zawierającymi grzyby

W 2023 r. na terenie powiatu opatowskiego nie znajdowały się zakłady prowadzące produkcję/konfekcjonowanie/skup grzybów.

Podczas 14 kontroli sanitarnych w obiektach obrotu żywnością oceniono prawidłowość wprowadzanych do obrotu grzybów, jak i ich przetworów w zakresie Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 maja 2011 r. w sprawie grzybów dopuszczonych do obrotu lub produkcji przetworów grzybowych, środków spożywczych zawierających grzyby oraz uprawnień klasyfikatora grzybów i grzyboznawców. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ponadto 1 zakład tj. przetwórnia wykorzystuje grzyby do produkcji przetworów. Podczas przeprowadzonej kontroli sanitarnej kompleksowej nie stwierdzono nieprawidłowości.

8.6 Nadzór nad nową żywnością oraz żywnością genetycznie modyfikowaną (GMO)

W 2023 r. skontrolowano 95 obiektów obrotu żywnością (sklepy spożywcze), zaś 69 oceniano na podstawie arkuszy oceny stanu sanitarnego i nie stwierdzono żywności zawierającej produkty GMO. Ponadto w skontrolowanych 26 zakładach żywienia zbiorowego otwartego i 47 obiektach żywienia zbiorowego zamkniętego, nie stwierdzono żywności zawierającej produkty GMO.

8.7 Działania podejmowane w związku z powiadomieniami w systemie RASFF (system wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych i materiałach do kontaktu z żywnością)

W 2023 r. do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Opatowie wpłynęło 1 powiadomienie alarmowe i 10 powiadomień informacyjnych dotyczących produktów niebezpiecznych dla zdrowia i znajdujących się w obrocie w nadzorowanych obiektach.

W związku z otrzymanymi powiadomieniami przeprowadzono 8 rozmów telefonicznych i 13 kontroli sanitarnych interwencyjnych.

8.8 Nadzór nad suplementami diety, środkami spożywczymi specjalnego przeznaczenia żywieniowego, środkami spożywczymi wzbogaconymi witaminami lub składnikami mineralnymi

W 2023 r. w aptekach/ punktach aptecznych przeprowadzono:

- 12 kontroli w związku z pełnionym nadzorem nad prawidłowością znakowania, prezentacji i reklamy produktów wprowadzanych do obrotu na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, a w szczególności suplementów diety,
- 2 kontrole w związku z poborem próbek suplementów diety i żywności dla określonych grup do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli i monitoringu żywności, pobieranych zgodnie z „Planem pobierania próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu dla Państwowej Inspekcji Sanitarnej” na rok 2023,
- 4 kontrole w związku z otrzymywanymi powiadomieniami w ramach funkcjonowania Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach (RASFF) dotyczącymi środków spożywczych, które mogły spowodować zagrożenie dla zdrowia i życia konsumentów, w tym m. in. powiadomieniami dotyczącymi suplementów diety,
- 1 kontrola w związku z informacjami otrzymywanymi od PPIS, PWIS, GIS.

Podczas przeprowadzania kontroli sanitarnych tematycznych w skontrolowanych obiektach nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie oceny spełnienia szczególnych wymagań odnoszących się do preparatów do początkowego żywienia niemowląt dot. ich reklamy, prowadzenia działalności promocyjnej, oferowania lub dostarczania próbek wskazanych w przepisach art. 10 rozporządzenia delegowanego (UE) 2016/127 jak również określonych w przepisach art. 25 ustawy o b. ż. i ż. oraz prezentacji i reklamy żywności dla określonych grup w odniesieniu do art. 9 ust. 5 rozporządzenia (UE) nr 609/2013 oraz art. 7 rozporządzenia 1169/2011.

Dokonywano także kontroli stron internetowych w zakresie:

- obecności podmiotów/przedsiębiorców z nadzorowanego terenu wprowadzających do obrotu żywność prozdrowotną, którzy nie dopełnili obowiązku zgłoszenia, rejestracji, zatwierdzenia,
- oceny oznakowania (prezentacja, reklama i promocja) żywności prozdrowotnej,
- monitorowania obecności produktów zawierających niedozwolone składniki np. johimbinę.

8.9 Podejmowanie interwencji na wniosek konsumentów lub innych instytucji

W 2023 r. otrzymano 7 interwencji, z których rozpatrzono 6 (1 - przekazana według właściwości).

Przeprowadzono 6 kontroli interwencyjnych, podczas których:

- w 1 obiekcie zarzuty częściowo potwierdziły się,
- w 5 obiektach zarzuty nie potwierdziły się.

8.10 Postępowanie ze środkami spożywczymi o niewłaściwej jakości zdrowotnej

W czasie przeprowadzonych kontroli sanitarnych stwierdzone zostały **środki spożywcze przeterminowane, nieprawidłowo przechowywane i posiadające niewłaściwą jakość**. Zostały one wycofane z obrotu.

8.11 Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

Nadzór ten prowadzony jest w zakresie wdrażania i przestrzegania przez przedsiębiorców wymagań określonych w przepisach rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1935/2004 z uwzględnieniem art. 15 i 16 (znakowanie i deklaracja zgodności) oraz Rozporządzenia Komisji (WE) Nr 2023/2006.

Na terenie powiatu opatowskiego nie prowadzą działalności zakłady produkcyjne, importujące materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością.

W trakcie kontroli w obiektach produkcyjnych, obrotu żywnością oraz żywienia zbiorowego nie stwierdzono nieprawidłowości w ww. zakresie. Wszystkie używane w zakładach materiały i wyroby były prawidłowo oznakowane oraz zostały dopuszczone do kontaktu z żywnością.

8.12 Podsumowanie

Stan sanitarno-higieniczny obiektów żywieniowo– żywnościowych z upływem lat ulega polepszeniu. Jest to wynikiem sprawowania właściwego nadzoru i wykonania przez przedsiębiorców zaleceń wydanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Opatowie. Właściciele obiektów dostosowują swoje zakłady do obowiązujących nowych przepisów, które są spójne z przepisami Unii Europejskiej. Dzięki sukcesywnie wprowadzanej przez przedsiębiorców samokontroli (kontroli wewnętrznej opartej na zasadach GHP/GMP oraz zasad systemu HACCP), jak również systemów kontroli jakości, jakość zdrowotna produkowanych i wprowadzanych do obrotu środków spożywczych poprawia się z każdym rokiem.

PODSUMOWANIE

Zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej są bardzo obszerne – poczynając od bezpieczeństwa żywienia i żywności, bezpieczeństwa jakości wody, zabezpieczenia przed chorobami zakaźnymi i realizację programu szczepień ochronnych, higienę środowiska, promocję zdrowia, higienę środowiska pracy, ochronę przed szkodliwymi substancjami, bezpieczeństwem preparatów chemicznych, działań w obszarze higieny dzieci i młodzieży – aż po opiniowanie i uzgadnianie projektów inwestycyjnych i infrastrukturalnych. Realizacja powyższych zadań przez Powiatową Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Opatowie ma na celu ciągłą poprawę sytuacji sanitarnej w powiecie opatowskim.

05.05.2023 r. Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) ogłosiła koniec pandemii COVID-19, a z uwagi na znaczący spadek liczby zakażeń, hospitalizacji i zgonów spowodowanych SARS-CoV-2, 01.07.2023 r. na terenie Polski został zniesiony stan zagrożenia epidemicznego spowodowany zakażeniami wirusem SARS-CoV-2. Tym samym zakończony został ponad 3 - letni czas trwania epidemii i stanu zagrożenia epidemicznego COVID-19, podczas którego działania Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Opatowie zdominowane były panującą sytuacją epidemiczną w Polsce i polegały głównie na realizacji zadań związanych z nadzorem nad zakażeniami koronawirusem SARS-CoV-2.

W dalszym ciągu Państwowa Inspekcja Sanitarna realizowała zadania związane z trwającym od 24 lutego 2022 r. konfliktem zbrojnym w Ukrainie w zakresie m.in. sporządzania raportów dot. przygotowania jednostki na ewentualne wystąpienie zagrożenia, informacji o uchodźcach przebywających na terenie powiatu opatowskiego, nadzoru nad przypadkami zakażeń/chorób zakaźnych wśród uchodźców z Ukrainy, w tym identyfikowania ognisk zbiorowych, a także w zakresie zainteresowań szczepieniami ochronnymi w grupie dzieci i młodzieży wśród uchodźców z Ukrainy.

Działalność kontrolna Państwowej Inspekcji Sanitarnej w 2023 roku na terenie powiatu opatowskiego przedstawiała się następująco:

- kontrole/wizytacje – 1895,
- liczba pobranych próbek 338,
- przeprowadzonych badań – 381,
- wykonanych oznaczeń chemicznych – 54,
- wykonanych oznaczeń fizycznych - 435,
- wydanych decyzji merytorycznych – 218,
- wydanych decyzji płaćniczych – 154,
- wydanych postanowień - 18,
- nałożonych mandatów karnych - 26 na kwotę 6.700,00 zł.

Spis tabel

TABELA 1. SALMONELLOZY- ROZKŁAD ZACHOROWAŃ.	13
TABELA 2. LICZBA PRZYPADKÓW GRYPY I ZACHOROWAŃ GRYPOPODOBNYCH	16
TABELA 3. ZACHOROWANIA I ZAPADALNOŚĆ NA WYBRANE CHOROBY ZAKAŻNE W POWIECIE OPATOWSKIM W LATACH 2022 I 2023	17
TABELA 4. WYKONAWSTWO SZCZEPIEŃ W ROCZNIKACH PODLEGAJĄCYCH SZCZEPIENIOM ZGODNIE Z PROGRAMEM SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH W POWIECIE OPATOWSKIM.	19
TABELA 5. ZESTAWIENIE KONTROLI SANITARNYCH, DECYZJI ADMINISTRACYJNYCH DOTYCZĄCYCH URZĄDZEŃ WODOCIĄGOWYCH I JAKOŚCI WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA PRZEZ LUDZI Z 2023 R.	21
TABELA 6. FORMY OPINII SANITARNYCH WYDANYCH PRZEZ PAŃSTWOWĄ INSPEKCJĘ SANITARNA W DZIEDZINIE ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU W 2023 R.	26
TABELA 7. DANE LICZBOWE DOTYCZĄCE DZIAŁALNOŚCI PAŃSTWOWEJ INSPEKCJI SANITARNEJ W DZIEDZINIE ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU W 2023 R.	27
TABELA 8. KIERUNKI BADAŃ/LICZBA POBRANYCH PRÓBEK.	45

Spis wykresów

WYKRES 1. ZACHOROWANIA NA COVID-19	8
WYKRES 2. ZGONY NA COVID-1.....	8
WYKRES 3. CHOROBY WIEKU DZIECIĘCEGO	10
WYKRES 4. ZACHOROWANIA NA BORELIOZĘ.....	10
WYKRES 5. ZACHOROWANIA NA WZW.....	11
WYKRES 6. ZAPALENIE OPON MÓZGOWYCH I/LUB MÓZGU.....	12
WYKRES 7. BIEGUNKI U DZIECI DO LAT 2.	12
WYKRES 8. ZACHOROWANIA NA SALMONELLOZĘ.	13
WYKRES 9. GRUŻLICA PŁUC.	15
WYKRES 10. PRZYPADKI POKĄSANIA PRZEZ ZWIERZĘTA.	18

Uzasadnienie

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy o samorządzie powiatowym, powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponad gminnym w zakresie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli, w tym także zadań określonych innymi aktami. W art. 12a ust. 3 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej wskazano, że państwowy powiatowy inspektor sanitarny przedstawia przynajmniej raz w roku radzie powiatu informację o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu.

Informacja Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Opatowie została przedstawiona w wersji opisowej, w której przeanalizowano występujące zagrożenia, sytuacje epizodyczne i epidemiczne za 2023 rok.

Podjęcie niniejszej uchwały w sprawie rozpatrzenia informacji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Opatowie o stanie sanitarnym powiatu opatowskiego za 2023 rok jest w pełni zasadne.

Opracował:

Wydział Zarządzania Kryzysowego